

Fugleåret for Blanke Fed 2024

Med fokus på trækket

Forord

De seneste år har jeg i Middelfart og dens omkringliggende områder forsøgt at finde en nogenlunde god træklokalitet, særligt én med et mere alsidigt træk. Flere lokaliteter er i den forbindelse blevet prøvet af: Kongebroskoven, som af og til gav nogle svaner og gæs, rovfugle, duer og et begrænset antal småfugle (som typisk trak alt for langt væk); Hindsgavl og Øksnerade Skov, som gav nogle få rovfugle, gæs og til tider få småfugle; Strib Nordstrand – hvor der måske er et mindre træk, men det er svært at finde gode udsigtspunkter – har ej heller givet noget særlig stort udbytte; Røjle Klint, hvor der i hvert fald om efteråret kommer fugle forbi, både til vands såvel til lands, men ligeledes her findes der ingen gode udsigtspunkter hvorfra man kan se alle trækfugle; Kasmose Skov – som nok nærmest kun kan bruges i NV-vind, især hvis den er kraftig – *kan have* et fint havfugletræk, visse dage også med indtrækkende småfugle, men udsynet er ret begrænset. Senest blev Møllemade mellem Vejlbj og Vejlbj Fed efterprøvet, særligt fra årene 2021-22 efter at det blev bemærket (vel først mest af MMJ) at der kan raste interessante fugle i området, og at der derudover faktisk trak fugle forbi af og til, umiddelbart mest svaner og (bram)gæs, men også rovfugle og sommetider mindre mængder småfugle.

Dette førte til at jeg med tiden kom til at besøge nabolokaliteterne, heriblandt Blanke Fed og udløbet af Aulby Mølleå, først mest for at se måger, men under et eftermiddagsbesøg i juli 2023 bemærkede jeg ved ankomsten at der trak flere ternere og vadefugle over ved udløbet, og at man fik mange af dem nærmest lige i hovedet; på et par timer trak der over 500 vadefugle. Efterfølgende prøvede jeg at møde op om morgenen for at se om der trak flere dér; det blev til flere dage med et pænt vadefugletræk, i hvert fald afhængigt af vindretningen som jeg i samme ombæring undersøgte nærmere; i løbet af august kom der andre fugle til, fx korsnæb, svaler, ænder m.fl. Efter et fravær det meste af september, vendte jeg tilbage et par dage i oktober, først en middag, hvor der kom flere indtrækkende musvåger og andre rovfugle; den følgende dag om morgenen hvor der kom trækkende småfugle (dog ikke specielt mange). Om ikke andet havde jeg nu registreret et forholdsvis tilfredsstillende vade- og mågefugle-, andefugle-, rovfugle- og til dels småfugletræk. Jeg besluttede at jeg næste år ville forsøge at dække trækket så ofte som muligt såfremt der trak fugle.

Denne lille rapport er således resultatet af primært trækobservationerne i 2024 fra området. Den indledes med en kortfattet beskrivelse af lokaliteten samt en kort beskrivelse af vejret for de relevante måneder. Efterfølgende gennemgås de forskellige arter eller slægter osv. for hhv. foråret og efteråret; dertil vil der for de flestes vedkommende være tabeller over det samlede træk. Efter en konklusion findes der et par bilag, først et med luftfoto over lokaliteten med dens nærområder og deres stednavne; hovedformålet med kortet er dog et forsøg på at afbilde de umiddelbare, større trækruter som dermed er tegnet ind. Det andet bilag omfatter grafiske overblik over trækket med vind og vejr for de enkelte trækdage.

Indhold

Forord			i
1 Indledning			1
1.1 Om lokaliteten	1	1.2 Vejr	2
2 Artsgennemgang			3
2.1 Lommer og lappedykkere	3	2.13 Svaler	8
2.2 Stormfugle	3	2.14 Pibere og vipstjerter	9
2.3 Sule og skarv	3	2.15 Jordsangere	9
2.4 Hejre- og storkefugle; trane	3	2.16 Drosler	9
2.5 Andefugle	4	2.17 Sangere-fuglekonger	10
2.6 Rovfugle	5	2.18 Mejser-træløbere	10
2.7 Vadefugle	6	2.19 Tornskader	10
2.8 Mågefugle	7	2.20 Kragefugle	10
2.9 Alkefugle	8	2.21 Stær	10
2.10 Duer	8	2.22 Spurve; jernspurv	11
2.11 Gøg; ugler; mursejler; spætter	8	2.23 Finker	11
2.12 Lærker	8	2.24 Værlinger	11
3 Konklusion			12

Bilag

A Kort: trækruter og stednavne			14
B Grafer			15
B.1 Skarv, sule og hejrer (efterår)	16	B.8 Ringduer	23
B.2 Andefugle: svaner og gæs (forår)	17	B.9 Svaler og lærker	24
B.3 Andefugle: gæs og svømmeændrer (efterår)	18	B.10 Pibere og vipstjerter	25
B.4 Rovfugle	19	B.11 Drosler (efterår)	26
B.5 Vadefugle: brokfugle (efterår)	20	B.12 Kragefugle og stær	27
B.6 Vadefugle: rylere, stenvender (efterår)	21	B.13 Finker (forår)	28
B.7 Vadefugle: øvrige; mågefugle (efterår)	22	B.14 Finker (efterår)	29

Blanke Fed med Aulby Mølleås udløb set fra nord.

1 Indledning

1.1 Om lokaliteten

Geografi. Selve Blanke Fed afgrænses af Aulby Mølleå mod NV og Strandvejen (Båring Strand) mod V og hører under Roerslev Sogn (Vejlby Fed hører under Vejlby Sogn, Båring Strand under Asperup Sogn). Det mindre område NØ for åen frem til sommerhusområdet, som egentlig er en rest af det oprindelige Vejlby Fed, er dog også medregnet her. Området Ø for og langs Tangmosevej er delvis bebygget af sommer- og helårshuse med dertilhørende haver. Lokaliteten ligger endvidere ud til Flaskebugt som er den SV-ligste del af Båring Vig.

Som træklokalitet er den vel forholdsvis atypisk idet man står i bunden af en vig fremfor ude på en odde, pynt, næs eller et andet yderpunkt i landskabet som kan være med til at skabe et koncentreret træk. Til gengæld kan man tale om at der finder en tilspidsning af havet sted: Kattegat snævres nemlig mere og mere ind fra omkring Djursland/Nordsjælland mod dets SV-ligste hjørne hvor Lillebælt begynder. I dette tilfælde ligner det at fugle der helst vil trække til havs eller langs kysten i en SV-lig retning (andefugle, skarver, vadefugle, måger og terner m.v.) naturligt kommer mere koncentreret ind i Båring Vig og så videre henover området mellem Kasmose Skov og Båring Strand/Varbjerg i takt med denne indsnævring. På lignende vis sker der en kraftig indsnævring af selve Fyn mod NV til den når sit smalleste punkt ca. mellem Gamborg og Blanke Fed (8 km) før det kort efter atter udvider sig en smule. Herefter deler det sig op og løber ud i to "spidser", dels Hindsgavlhalvøen i den sydlige del (med Fyns vestligste punkt), dels Strib Odde lidt længere mod N; her befinder sig ligeledes de korteste strækninger til Jylland, og ca. midt i mellem dem går Den nye Lillebæltsbro. Disse strækninger skulle så, i teorien, primært følges af talassofobiske fugle, dvs. landfugle, så som visse rovfugle, diverse småfugle, evt. duer m.v., der helst vil

krydse så korte vandstrækninger (her mellem Fyn og Jylland) som muligt. Med andre ord bliver disse landfugles træk mere koncentreret jo længere mod V og NV på Fyn de kommer, og især når vinden er mellem S og V, presses fuglene mere mod N og kommer derved forbi Blanke Fed.

Selve Aulby Mølleås udløb samt Flaskebugt tiltrækker, særligt i forbindelse med lavvande, en del fouragerende måger, og navnlig i august kan der sagtens raste over 1.000 hættemåger i området omkring Vejlby Fed og Båring Strand; dette tiltrækker ligeledes terner, vadefugle m.v. til rast.

Et yderligere overblik over lokaliteten samt de nærliggende områders stednavne inkl. foreslåede trækruter osv. kan findes i bilag A (trækruter) på s. 14.

Biotoper. Størstedelen af området er overvejende strandeng eller strandengsagtigt, længere inde i land mod S mere overdrevsagtigt, delvis afgræsset af får (meget af det er desuden § 3-natur). Spredte træer og buske – fx hyld, røn, æble og rynket rose – findes rundt omkring i landskabet som bl.a. har tiltrukket rødrygget tornskade, ringdrossel, bynkefugl og sortstrubet bynkefugl for at nævne nogle fåtallige arter. Mod S findes der en indhegnet granlund med en lille sø. Her yngler (ynglede?) der bl.a. skovhornugle, fiskehejrer og mul. også huldue. Mod V ud til Hovkrogvej bliver det mere vådt; dette er vel en (tidligere) lavmose, jf. Lavmosevej der går ned til området (umiddelbart godt til bekkasiner). Samme sted findes et mindre vandhul som egentlig er en rest af det oprindelige åløb; dette bruges til jagt, som dog sjældent finder sted. Særligt langs åen findes der lidt rørskov med bl.a. blåhals (ynglende?) samt isfugle, rørsangere, rørspurve, vandrikse, grønbenet rørhøne, blichøne m.v. Græshoppesanger og sivsanger, begge fåtallige i kommunen, er hørt et par gange. Det burde være muligt at finde både **savi-** og **drosselrørsanger** i området. Agerhøne og vagtel er tillige blevet set og hørt.

Som nævnt er der Ø for Tangmosevej mere bebygget og hertil således flere haver. Her raster og yngler der gerne de typiske havefugle, som fx løvsangerarter, *Sylvia*-sangere, rødstjert, mejser, finker osv.

Observationsposter. Observationerne, jf. kortet foroven, foretages så godt som altid lige *vestom* udløbet, enten fra stranden (1) eller – især hvis der er bølger eller mange småfugle – et lille stykke længere inde i land (2) hvor man også står lidt højere. I hård Ø- eller NØ-vind kan man stå i nogenlunde læ i den Ø-ligste del af området (3; kun prøvet enkelte gange). Post 4 er nok det bedste sted i kraftig vind mellem SV og NV (kun prøvet én gang).

Fra post 1 og, især, 2 får man det bedste udsyn i alle retninger.¹ Jeg har et par gange prøvet at stå i Vejlbj Fed, dvs. ~500 m længere mod NV, men her mister man hele udsynet over baglandet, og hvis solen er fremme, får man den om morgenen og formiddagen lige i hovedet. Stiller man sig derimod længere mod Ø, dvs. i retning af Båring Strand, mister man igen overblikket over en stor del af baglandet, og der er forøget risiko for at overse særligt en del småfugle, dels pga. skærmende træer og buske, dels fordi man står lavere og lidt længere inde i landet. Man får derfor, efter min mening, det bedste overblik fra post 1 og 2.

Fra de mest benyttede obs.-poster kan man generelt se meget langt. Man kan overskue hele kysten mod V og NV op til Abrahams Skød (3,5 km); lige bag ved lidt længere mod N ses Trælde Næs (~12 km) i baggrunden, og man kan, i hvert fald i klart vejr, se Juelsminde (~22 km) og landskabet V derfor (~20 km; ligeledes kan Troldeosetårnet, ~25 km, ses i klart vejr). Kigger man mod V, ses sommerhusområdet og træer, men sommerhusene er typisk lave og blokerer ikke udsynet som sådan, og de enkelte høje træerne med deres store kroner forstyrrer først når fuglene er trukket forbi (fra Ø/NØ). Mod SV er der også forholdsvis åbent, dog spærrer noget af vegetationen for udsynet en smule. Der er nærmest frit udsyn mod NØ og Ø, og Bogense Havn (~15 km) og Æbelø (~24 km) kan anes i klart vejr. Mod S og vel især SØ blokeres det lange udsyn igen til dels af huse og træer, men kun i et begrænset omfang. På en typisk forårsdag er øjnene mest rettet mod Ø-SV (med uret), mens det på en efterårsdag mest er mod SØ-NV (mod uret).

1.2 Vejr og obs.-dage²

Marts. Ret lunt i begyndelsen med Ø- og SØ-vind (dog fandt ingen obs. sted her); første obs. var d. 13. hvor vinden var gået mere over i StØ. Herudover var der nogle ustadige dage samt flere kølige morgener. 11 obs.-dage.

April. Første halvdel flere dage med vinde skiftende mellem SV og SSØ samt flere regnvejrsdage hvor der ikke blev obset. Derpå gik vinden mere om i NV og NØ og siden SØ resten af måneden, på nær d. 23. som havde SV-vind; her det var skyfrit, og vinden var svag (langsomt tiltagende), men der kom næsten ingen fugle (overset pga. solen eller fraværende pga.

svag vind?). 12 obs.-dage.

Maj. Omkring ⅔ af måneden var præget af Ø-vind, og særligt anden halvdel blev vinden kraftig med op til min. 9 m/s i middelvind; dette resulterede i mange bramgæs. Der var højst fire dage med SV-vind, men her var vinden så svag at det praktisk talt var vindstille hvilket medvirkede til dis og tåge og dermed intet eller kun et meget begrænset træk; desuden var der (fin)regn nogle af dagene. Dette kostede antagelig flere småfugle, nok især gul vipstjert. 16 obs.-dage.

Juni. Første obs. d. 15. Mest tørt i perioden med vind mellem NV-SV; enkelte Ø-vindsdage. 7 obs.-dage.

Juli. Tørvejr langt de fleste morgener, ellers dage med byger. Først ret kølige morgener, senere lunere. De fleste dage var vinden mellem SV og NV med indskud af S- og Ø-vindsdage. Første større trækdag blev d. 10. Største trækdag blev d. 26. som endte kl. 9:40 hvor et større regnområde rykkede ind fra SV. 22 obs.-dage.

August. Lidt mere ustadigt i perioder, men også dage med fint vejr. Vind i begyndelsen fra omkring NV, ellers mest mellem S og SV med enkelte dage med Ø-vind. Vadefugletrækket var noget lavere i denne periode ift. sidste år; det samme gjaldt ternetrækket. 20 obs.-dage.

September. Måneden begyndte med Ø- og NØ-vind og med ret køligt, men klart vejr; disse dage trak der nærmest kun svaler. Hen mod midten af måneden blev det mildere, og vinden gik om mellem SV og NV, samtidigt med at der kom gang i bl.a. svømmeandetrækket. Resten af måneden var domineret af meget skiftende vinde, dog var der flere dage med SV-vind; de sidste dage blev det mere ustadigt samtidigt med at vinden tog til. Hele måneden sås der et noget begrænset småfugletræk. 15 obs.-dage.

Oktober. Tørt og lunt det meste af måneden. Vind først ret kraftig fra NØ, ellers overvejende mellem NV og S med flere SV-vindsdage; der var også enkelte blæsende dage senere på måneden. Først fra midten af måneden kom der for alvor gang i især småfugletrækket. 18 obs.-dage.

November. Overvejende tørt; de første dage var klare, men kølige (rim i græsset d. 2.), derefter noget gråt og lunere, men fortsat mest tørt. Vind først mellem SV og NV, men fra d. 4. fra S og senere SØ. Fra d. 17. koldt med nattefrost næsten måneden ud. 8 obs.-dage, 6 i pr. nov., 1 med., 1 ult.

December. Først køligt, men fra d. 16. noget lunere hvor månedens ene af to obs. blev gennemført, og hvor vinden var i V; næste obs.-dag var d. 21. Begge dage kom der over 1.000 kvækerfinker.

Det overordnede præg for foråret var således få dage med S- og SV-vind (og når de endelig kom, var vinden nok for svag eller himlen for blå). Tendensen for efteråret var overvejende mildt vejr med mangel på hård NV-vind, men til gengæld var vinden det meste af tiden mellem S og NV som generelt er bedst til de fleste fugle. Herudover var der forholdsvis få regnvejrsdage. I alt omkr. 131 obs.-dage for hele året.

¹ Desuden kan man for det meste stå der i fred da de fleste strandgængere, med mindre de ønsker at vade over, er tvunget til at krydse åen ved en sluse længere inde i land.

² Specifikke vindretninger for de enkelte arter behandles under afsnit 2.

2 Artsgennemgang

2.1 Lommer og lappedykkere

For det meste ses lommer og lappedykkere kun rastende i Båring Vig, og disse har hidtil udelukkende været rødstrubede lommer samt toppede og gråstrubede lappedykkere; lille lappedykker raster gerne i åen. Sorthalset og nordisk lappedykker var fraværende, men det er rimelig sandsynligt at i hvert fald sidstnævnte kan findes rastende i vigen; det samme gælder vel også de sjældnere lomarter.

Forår. Intet træk. Måske kan man være heldig at finde enkelte over land trækkende lommer i april-maj, såfremt vinden er i det rigtige hjørne, men det er nok langt mere sandsynligt at de (sikkert et i forvejen temmelig beskedent antal) i stedet trækker NØ over Tragten.

Efterår. Meget begrænset træk. De rødstrubede lommer sås kun enkelte dage hvor de for det meste kom ind i vigen og lavede en U-vending, og allerhøjest nogle enkelte stykker. Mest bemærkelsesværdigt var 2 sortstrubede lommer d. 30/10 som kom trækkende halvhøjt over vigen, den ene ret tæt på kysten, mod V og videre *over land* ved Klintholm (den nærmeste havde åbent næb). Lomtrækket er antageligt altid fåtallig om efteråret, men den manglende hårde NV-vind har sikkert forringet det samlede antal (jf. stormfuglene herunder).

2.2 Stormfugle

Disse bliver normalt observeret fra Kasmose Skov³, nok det bedste sted i kommunen (og sikkert også ét af de bedste på Fyn), når vinden er kraftig og fra omkring NV; det er udelukkende et efterårsfænomen med begyndelse i juli. Nogle af disse fugle (som i alt er meget få og nærmest kun omfatter mallebuk og **sodfarvet skråpe**⁴), der i så fald kommer forbi Kasmose, kan sandsynligvis have været inde i Båring Vig⁵ hvorfor de burde kunne ses fra Blanke Fed. Kraftig NV-vind var dog helt fraværende i år, så det blev desværre ikke prøvet efter (sml. også kjoerne under *mågefugle*).

2.3 Sule og skarv

graf s. 16

Forår. Sule er forholdsvis sjælden om foråret (sås kun én dag ifm. Ø-vind d. 1/5, 5 individer trækkende Ø), mens der trækker et fåtal af skarver, dog fouragerer der regelmæssigt flere skarver i vigen; til en vis grad kan der måske være tale om fourageringstræk af lokale fugle. De trækker mest N (evt. NNV) eller NØ, og der trak i alt ~250 med et maks. på 66 d. 8/5.

Efterår. Igen flest skarver, men en del flere: i alt 2.054 med en dagsmaks. på 192 d. 14/5. Disse kommer ligesom de fleste gæs i et spænd mellem Karlsskov og Båring Strand, gerne tæt forbi udløbet, dog trækker flere flokke måske i en mere SSV-lig retning. Det er igen meget muligt at der finder et (begrænset) dagligt fourageringstræk af lokale fugle sted, men i det store hele skønner jeg at de fleste individer har været på decideret træk. Der trak flest suler i august hvilket toppede d. 28/8 med 32 i én flok⁶; ellers forekom de noget sporadisk og især i forbindelse med kraftigere vinde.

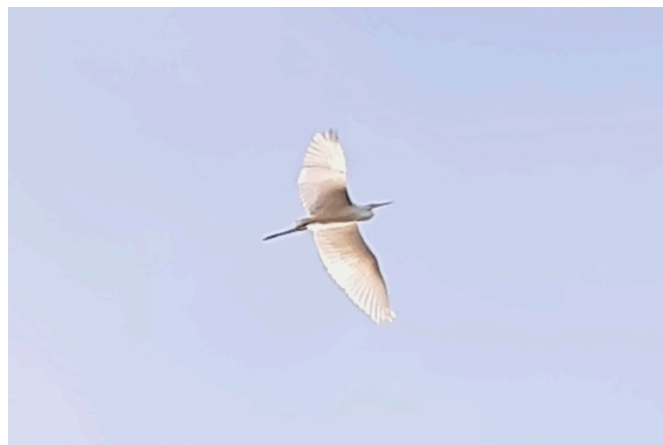
2.4 Hejre- og storkefugle; trane

graf s. 16

Flest hejrer trækkende om efteråret. Især om foråret er det til tider uklart om der er tale om decideret træk eller blot fourageringstræk af lokale fugle. Ingen storke⁷, men eventuelle individer kan antageligvis være trukket efter middag hvor jeg typisk er taget hjem.

Forår. 2 skestorke trak ØNØ mod Bogense d. 15/5; de trak meget tæt forbi obs.-posten. Herudover sås et par sølvhejrer, hhv. 1 SV 29/4 og 1 Ø 17/6; også disse kom tæt forbi. Som nævnt er nogle af fiskehejrene helt sikkert blot på fourageringstræk, men om ikke andet er det samlede antal ret lavt og ikke nævneværdigt. Der trak i alt 8 traner, og de kunne trække både tæt på og langt væk i nærmest alle retninger.

Efterår. Som nævnt flere hejrer, både fiske- og sølvhejrer, hvis træk sædvanligvis topper i sensommeren. Der trak i alt 145 fiskehejrer (maks. 25 d. 21/7) og i alt 12 sølvhejrer (maks. 4 d. 27/8), heraf fx 3 indtrækkende ved Abrahams Skød og 3 trækkende over Båring Strand; alle er trukket SV, på nær 1 NV og 1 Ø. Det blev til i alt kun 7 traner, hhv. 4 SV d. 28/9 og 3 S d. 22/10.

Ø-trækkende sølvhejre, 17. juni. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

³ Nu kun i mindre grad fra Røjle Klint hvorfra udsynet ud mod Kattegat er meget begrænset.

⁴ **Alm. skråpe** og måske **stor stormsvale** burde kunne findes på en god, blæsende dag; desuden forekommer der flere observationer af sjældne skråper i Tragten, Vejle Fjord og ud for Trælde Næs; jeg ser altså ingen grund til at der ikke også skulle have/trække stormfugle i Båring Vig.

⁵ Fx kom en mallebuk, under en obs. fra Kasmose Skov i 2023, forbitrækkende fra SØ.

⁶ Samme flok sås vistnok også fra Rosenvold.

⁷ 2 hvide storke blev dog set i uge 14 trækkende S ved Varbjerg.

Bramgæs trækkende NØ, 14. maj. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

2.5 Andefugle

grafer s. 17-18

Forår. Træk nærmest helt forbeholdt svaner og gæs med næsten ingen ænder. De bedste vindretninger er SV-SØ (Ø) hvor svaner og *Anser*-gæs synes at komme primært i S-SV-vinde, mens rajgæs kommer i S-Ø-vinde, særligt hvis de er i den kraftigere ende af skalaen. *Anser*-gåse- og svanetrækket toppede tidligt, allerede $\frac{1}{3}$, hvorefter der kun kom ret få.⁸

Tabel 1: Swaner og gæs (forår)

Art	Total	Maks.	Dato
Knopsvane	8	3	2 $\frac{2}{3}$
Pibesvane	1	1	1 $\frac{3}{3}$
Sangsvane	460	363	1 $\frac{3}{3}$
Blisgås	247	246	1 $\frac{3}{3}$
Grågås	1.269 ^a	511	1 $\frac{3}{3}$
Knortegås	0	—	—
Canadagås	194	172	2 $\frac{7}{3}$
Bramgås	31.533 ^b	25.455	1 $\frac{4}{3}$
I alt	33.712	25.458	1 $\frac{4}{3}$

^a Heraf nok flere fourageringstrækkende individer.

^b Heraf 28.886 i maj hvor det egentlige træk mod ynglepladserne finder sted.

Bemærkelsesværdigt blev der ikke registreret én eneste knortegås. I visse tidligere år er de blevet observeret trækkende i ret store antal ud for Strib (dvs. op gennem Tragten). Det kan måske være at de blot ikke kommer i (S)Ø-vind.⁹

Efterår. Godt gåse- og svømmeandetræk. Vel samme vindretninger som om foråret. Af *Anser*-gæs trak der omtrent ligeså mange grågæs som om foråret; blisgæssene ankom ret sent med en top i dec.; en kortnæbbet gås blev fundet blandt en flok bramgæs. Største overraskelse var en indisk gås d. $\frac{2}{11}$ som trak lige over obs.-posten. Sædgås blev ikke set. Blandt rajgæs igen mest bramgæs og et mere begrænset knorte- og canadagåsetræk. Bramgæssene kommer for det meste fra Æbelø-

/Bogenseområdet (Gyldensteen?) og følger nogenlunde kysten ned mod udløbet; de trækker – som om foråret – bredt, dvs. i et spænd fra Kasmose til et sted mod Varbjerg/Båring, men mange trækker forholdsvis tæt forbi eller lige over udløbet. Trækretningen er generelt et sted mellem V og SV, sjældent S eller SØ (og disse synes oftest at reorientere sig og trække mod V eller SV når de er trukket forbi). De seneste år er der, som tidligere nævnt, blevet observeret trækkende bramgæs fra nabolokaliteterne (fx Møllemade), og på vej til/fra morgenobs. er der af og til trukket flokke henover; ud fra disse observationer følger de således følgende rute når de trækker VSV: først indtræk mellem udløbet og omkring Klintholm, derefter videre over Møllemade (evt. Røjle) og videre over Vejle og til Staurby (ca. mellem Bogensevej og Røjle-/Jyllandsvej); de fortsætter over industrikvarteret, videre til Hindsgavl og vel ind i Kolding Fjord. De mere SV-trækkende – særligt de der trækker langt østom – går over mellem Kustrup og Båring og antagelig videre mod Gamborg Fjord/Føns Vang.

Tabel 2: Swaner og gæs (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Knopsvane	24	5	1 $\frac{0}{3}$
Pibesvane	3	3	7 $\frac{1}{11}$
Sangsvane	80	61	2 $\frac{1}{11}$
Kortnæbbet gås	1	1	16 $\frac{1}{10}$
Blisgås	53	36	21 $\frac{1}{12}$
Grågås	1.221 ^a	314	2 $\frac{1}{11}$
Indisk gås	1	1	2 $\frac{1}{11}$
Grå gås sp.	59	50	2 $\frac{1}{11}$
Knortegås	123	24	16 $\frac{1}{10}$
Canadagås	335	176	30 $\frac{8}{3}$
Bramgås	25.323	5.560	16 $\frac{1}{10}$
Gås sp.	35	34	29 $\frac{9}{3}$
I alt	33.712	5.758	16 $\frac{1}{10}$

^a Kun fra og med september.

⁸ Normalt topper trækket i ult. marts, men størstedelen trak åbenbart denne dag if. DOFbasen.

⁹ Knortegæssene fra Strib er fx registreret på en dag med svag NØ-vind.

Svømmeænderne, der domineres af pibe-, krik- og spidsænder, kommer generelt som gæssene, dog trækker de i langt mindre grad østom. Herudover kan de være noget mere nølende mht. at trække over land; især krikænderne kan komme tilbage flere gange hvilket kan besværliggøre optællingerne. Ske-, knar- og gråand er, ikke uventet, noget mere fåtallige;¹⁰ atlingand var fraværende, men denne ses ret sjældent på de fleste træklokaliteter.

Pibeænder, 22. oktober. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

Tabel 3: Ænder (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Gravand	88	45	1½
Pibeand	4.172	757	1½
Knarand	9	4	7/8
Krikand	895 ^a	146	1½
Gråand	45 ^b	11	1½
Spidsand	734	501	2½
Skeand	48	16	2½
Troldand	75	35	1¾
Bjergand	4	4	1½
Ederfugl	214	84	2/10
Sortand	2.008	410	2½
Fløjlsand	3	3	17/10
Hvinand	36	22	1¾
Toppet skallesluger	6	3	16/10
Stor skallesluger	5	2	1½, 3/11
Svømmeand sp.	90	80	1½
And sp.	470	470	1½
I alt	8.902	1.223	2½

^a Tal lidt usikkert; muligvis flere gengangere/lokale fugle.

^b Ekskl. NØ-trækkende individer.

Dykænderne optræder mere fåtalligt, dog finder der i august et større sortandetræk sted. Disse trækker sædvanligvis et godt stykke mod NV (dvs. over Tragten) og gerne højt, om end et par flokke er trukket over Møllemade; flokkene ses muligvis også fra Rosenvold. Antagelig er der enkelte fløjlsænder i disse flokke, men de er umulige at genkende pga. afstanden; fløjlsand blev kun observeret én dag hvor 3 i flok trak forbi et stykke ude i vigen. Ederfugl var lidt mere almindelig; som regel kommer de trækkende mod SV og ændrer siden retning mod NV og fortsætter vel rundt forbi Kasmose og ind i Tragten; sjældnere trækker de (eller gør trækforsøg) over land som

svømmeænderne. Til gengæld kan der raste mange i vigen.¹¹ Troldand ankommer i juli og august, men ikke mange; dens adfærd minder til tider om krikandens. Hvinand samt toppet og stor skallesluger ses mest rastende ud for kysten (men enkelte trækker også). Taffeland, havlit og lille skallesluger var fraværende (sidstnævnte sås dog i december 2022).

2.6 Rovfugle

grafer s. 19

Antallet af trækkende rovfugle var i år forholdsvis lavt. Dette skyldes formentlig at flere af dem primært trækker længere op ad dagen frem for om morgenen, dvs. efter at jeg normalt er taget hjem, og at jeg i de tidligere år har obset mere om for- og eftermiddagen. Dertil kan vinden have været ugunstig.

Forår. Den bedste vind synes at være mellem NV¹² og SV. Det er muligt at flere bliver overset da de V-/NV-trækkende individer har en tendens til at trække længere inde i landet, dvs. over Tangmosen og videre til Møllemade eller over Vejlbj Fed. De NØ-trækkende individer synes derimod at komme fra Aulby¹³ (vel via Tokkemade eller langs mølleåen) og fortsætte videre over Ellemose og Møllemade; herefter trækker de enten ud fra Vejlbj Fed eller følger kysten mod N til Kasmose eller Abrahams Skød. Generelt var det dog nok ikke det mest prangende forår mht. rovfugle. Bedste fund var en **steppehøg** (♀) der trak tæt forbi d. 2¼.

Tabel 4: Rovfugle (forår)

Art	Total	Maks.	Dato
Hvepsevåge	3	2	1½
Rød glente	5	3	¼
Rørhøg	22	4	¼
Blå kærhøg	2	1	27/4, 17/5
Steppehøg	1	1	2¼
Kærhøg sp.	1	1	2¼
Spurvehøg	70	18	¾
Musvåge	46	17	1¾
Tårnfalk	5	1	18/3-15/5
Dværgfalk	1	1	1¼
Lærkefalk	1	1	¼
I alt	157	22	1¾

Hvepsevåge (ad. ♂) trækkende Ø, 14. maj. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

¹⁰ Dog var der for sidstnævnte i en periode næsten daglige udtrækninger mod NØ (nok fra overnatning).

¹¹ Mon ikke der en dag med lidt held kan findes en kongeederfugl blandt dem?

¹² Således blev bl.a. en lille skrigeørn observeret d. 15. maj 2022.

¹³ Endvidere kommer de nok (til dels) fra Stenderup via Fænø eller Fønsskov Odde og/eller fra Føns Vang.

Efterår. Igen et begrænset træk, men som nævnt måske overset da jeg kan være taget for tidligt hjem. De kan komme fra mellem NV og NØ; typisk hvis de kommer fra N/NV (sikkert fugle fra Jylland), trækker de over havet ud fra Karlsskov, eller også trækker de i baglandet. Når de kommer fra NØ, trækker de enten over havet (indtrækkende) eller følger kysten fra omkring Varbjerg og fortsætter mod SV eller V. Muligvis overses flere som rammer land ved Abrahams Skød(?) og trækker lavt foran Karlsskov langs kysten (svært at se overvejende mørke fugle mod mørk baggrund over større afstand). Ingen bemærkelsesværdige arter, dog flere *fiskeørne* end sidste års i alt 0 (men kun i alt 3); desuden sås måske en indtrækkende juv. duehøg. Falkene trak for det meste SØ.

Savnede rovfugle var fjeldvåge, **sort glente**, duehøg, he-dehøg og vandrefalk.

Tabel 5: Rovfugle (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Fiskeørn	3	1	21/8-29/8
Havørn	8 ^a	1	—
Hvepsevåge	2	1	10/7, 10/9
Rød glente	6	3	28/9
Rørhøg	13	2	—
Blå kærhøg	4	1	—
Spurvehøg	35	6	16/10
Musvåge	122	34	16/10
Tårnfalk	13	2	10/9
Dværgfalk	0	—	—
Lærkefalk	3	1	29/8-28/9
I alt	198	40	16/10

^a Heraf måske et par gengangere.

Strandskader, 21. juli. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

2.7 Vadefugle

grafer s. 20-22

Forår. Meget begrænset træk. Oftest drejer det sig om rastende fugle på stranden som skræmmes op ved ankomsten og trækker videre, fx 8 (+1) småspover d. 8/4 (tidligt!); dog kom der bl.a. svaleklirer inde fra land trækkende NV, fx 6 d. 13/4. Måske kan højtrækkende flokke af fx små kobbersnepper og islandske ryler opfanges i ult. maj.

Efterår. Fint træk, særligt af strandskader, små kobbersnepper og almindelige ryler. Herudover kan der være pæne antal af spover, viber, strandhjejler, islandsk ryler, store præstekraver, dobbeltbekkasiner og rødben. Mere fåtalligt

findes krumnæbbede ryler, stenvendere, hvidklirer og svaleklirer. De mere sjældne er sortklirer, små præstekraver, tinksmede, brushaner, skovsnepper og sandløbere.

Der blev observeret langt flere store præstekraver i år ift. sidste år. Dette skyldes vel først og fremmest at et bestemt spor blev opdaget hvori de regelmæssigt kom, et spor jeg ikke havde bemærket tidligere; også en del alm. (og andre) ryler følger sporet. I forhold til nærliggende træklokaliteter, fx Rosenvold og Flyvesandet, ses der betydeligt flere vadefugle her.

Tabel 6: Vadefugle (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Strandskade	2.020	601	21/7
Klyde	7	7	18/8
Lille præstekrave	2	1	24/7, 27/8
Stor præstekrave	346	107	22/8
Hjejle	349	57	24/10
Strandhjejle	174	39	7/8
Vibe	152	47	16/10
Islandsk ryler	200	77	26/7
Sandløber	5	3	21/7
Krumnæbbet ryler	13	4	15/7
Almindelig ryler	2.772	513	26/7
Ryler sp.	1	1	8/8
Brushane	2	2	26/7
Dobbeltbekkasin	106	33	22/8
Skovsneppe	1	1	31/10
Lille kobbersneppe	1.793	878	26/7
Småspove	242	45	26/7
Storspove	209	35	10/7
Sortklire	1	1	19/8
Rødben	153	31	10/7
Hvidklire	62	7	13/7
Svaleklire	7	1	10/7-28/9
Tinksmed	3	2	23/7
Mudderklire	2	2	10/7
Stenvender	7	3	15/7
Vader, st.	11	10	12/7
Vader, l.	76	29	13/7
I alt	8.715	1.768	26/7

De fleste vadefugle kommer som regel i et par faste spor over havet. Almindelig ryler kommer gerne ind ca. midt mellem Karlsskov og udløbet og trækker ind over Vejlbj Fed; typiske store flok størrelser er på 50-60, sjældnere over 100. En del kommer også i et østligere spor som rammer omkring udløbet, og ofte får man dem således lige i hovedet; de trækker lavt over havet indtil de er nogle hundrede meter fra kysten hvorpå de så begynder at tage højde (her er de lettest at få øje på lige før de trækker over Vejlbj Fed med himlen i baggrunden); de tøver sjældent og trækker meget målrettet og hurtigt mod SV, dog hvis det er lavvandet, kan de af og til finde på at lande, men da oftest kortvarigt. Stor præstekrave følger som sagt nogenlunde samme spor. Omtrent det samme gælder de små kobbersnepper, dog har de en klar tendens til at trække noget højere, enten i artsrene flokke op til 50-60 (sjældent op til 100) eller i blandede flokke med fx islandske ryler og strandhjejler (disse flokke kan rumme op til 180 individer); de to sidstnævntes trækmønster minder om kobbersneppernes, og sjældent trækker de lavt over havet. Strandskaderne kommer som regel fra Æbelø/Bogense mod SV, til tider ret højt, med de største flokke på op til ~70 (sjældent over 100), dog kan de også trække mere V-ligt langt ude. Sammenlignet med de andre vadefugle er

de noget mere vægelsindede/nærvøse; selv når de fx kommer trækkende et godt stykke ude mod V, så lige før de rammer kysten ca. ud for Abrahams Skød, skifter de ofte retning mod S og følger kysten helt ned til udløbet, nogle gange videre til Båring Strand; herefter enten lander de kortvarigt i området, eller også forsøger de igen. Oftest ender det med at de trækker over et sted omkring Klintholm, sjældnere lige over obs.-posten mod Møllemade/Kustrup. De øvrige vadefugle, både spover, klirer og andre ryler m.v., trækker blot målrettet mod SV, gerne lige over udløbet. Både stor- og småspove kan til tider komme i pænt store mængder, af og til med flere små og end store¹⁴; en trækkende småspove d. 2½ blev én af landet seneste obs. i 2024. Klyde har måske en tendens til at komme fra NV og trække mod SØ langs kysten, og viberne kan komme i baglandet trækkende V.

Savnede (nye) vadere var: dværgryle, temmincksryle, sortgrå ryle og stor kobbersnepe.

Sorthovedet måge (1. vinter), ny art for lokaliteten, 20. september. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

2.8 Mågefugle

graf s. 22

Som tidligere nævnt tiltrækker udløbet en del måger, særligt når det er lavvande. Største forekomst af hættemåger var omkring 1.500 d. 2½. Herudover raster der gerne enkelte kaspiske måger, men nærmest udelukkende i august (hvor årsungerne ankommer). En 1K sorthovedet måge rastede i området et stykke tid, og op til 3 1K dværgmåger var trækforsøgende d. ½. Nogle af mågerne var ringmærkede, fx en hættemåge med belgisk ring (dvs. en fugl som har overvintret i Belgien) og et par sølv- og sildemåger med danske ringe (præcis herkomst vil sikkert forblive uvis i årevis).

Også terner samler sig her, specielt forholdsvis mange split- og fjordterner. Modsat sidste år var der i år flere forekomster af dværgterne, først 1 om foråret, senere flere om efteråret. Blandt disse var bl.a. en ringmærket årsunge d. 1¼; den var ringmærket ved Lejodde nord for Korsør. Største forekomst af fjordterner var d. ½ med 130 individer rastende på revlerne; flere af disse har ligeledes været ringmærkede, med fugle fra Danmark (Agger Tange, Hirsholm, Sprogø), Tyskland (Helgoland), Holland (Texel) og sågar Skotland. Der var noget

færre splitterne i år ift. sidste år med maks. ~30 individer på den bedste dag.

Forår. Temmelig begrænset træk, jf. vadefuglene. Måske trækker der hættemåger mod NØ, men eftersom der kan fouragere en del på de omkringliggende marker som efter fouragering ofte kommer ud til havet, kan adskillelsen af trækkende og ikke-trækkende være vanskelig. Større hættemågetræk er for set ved Lillebælt, og muligvis trækker de helst op gennem Tragten.

Efterår. Som hos vadefuglene fandt et noget større træk sted. Der er et pænt træk af hættemåger i SØ-vind, vel især hvis vejret er lidt ustabil; således trak der over 800 individer d. 1¾ og over 1.100 d. 2½. De øvrige mågers træk er mere beskedent eller måske lettere overset, igen pga. mulige lokale fugle. Mest interessant trak 5 dværgmåger SV over udløbet d. 1½.

Der kom som sagt flere forbitrækkende dværgterner, fx en flok på 7 d. 2½. Udover et pænt antal sortterner på 27 individer d. ¾ blev arten ikke ellers observeret resten af efteråret modsat de forrige par år. Langt de fleste terner – både HF-, rov-, dværg-, sort- og, dog i mindre grad, splitterne – vælger at trække over land frem for op forbi Kasmose og ind i Tragten.

Sidste år havde jeg 2 almindelige kjover i august; i år ankom de første individer først i september. Den seneste trak forbi d. ½, en 3K+ i lys fase. En lille kjove blev fundet i vigen ifm. en kraftig NØ-vind i oktober og blev den anden kjoveart observeret fra området. Jeg havde forventet at storkjove havde været mere sandsynlig at få end lille kjove, men denne er desværre gået voldsomt tilbage kun få år efter rekordmange individer.

Endvidere havde jeg været spændt på hvordan kjoverne ville trække videre når de kom ind i vigen, dvs. hvorvidt de ville følge kysten mod NV og ind i Tragten eller trække over land; som regel vendte de blot rundt og fløj tilbage mod N eller fulgte kysten mod Varbjerg. Én så dog ud til at ville trække mod SØ over land, men blev siden mobbet ud til havet igen af sølvmåger. Kun fem kjover på et helt efterår er småskuffende, og om det bare er sådan det normalt er, eller om det skyldes vind og vejr osv., er uvist. Alle blev observeret ifm. N-NØ-vind, på nær én i V-vind.

Savnede arter var ride, storkjove og mellemkjove.

Tabel 7: Mågefugle (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Almindelig kjove	4	1	1½-1/11
Lille kjove	1	1	¾
Dværgmåge	5	5	1½
Hættemåge	3.575	1.107	2½
Stormmåge	111	100	¾
Sildemåge	24	13	2¾
Sølvmåge	44	26	2½
Svartbag	6	3	2½
Rovterne	2 ^a	2	2½
Splitterne	59	25	1¾
HF-terne	609	117	2¾
Dværgterne	12	7	2¾
Sortterne	27	27	¾
I alt	4.478	1.166	2½

^a Også 1 ad. set trækkende NV over Vejlbj Fed d. 7½.

¹⁴ Dette skyldes nok at storspoverne trækker tidligere end småspoverne, og at observationerne i juni negligeres mere.

2.9 Alkefugle

Generelt ret sjældne og for det meste vel blot rastende i vigen. I forbindelse med kraftigere pålandsvinde trækker der primært nogle enkelte alke, sjældent lomvier. En enkelt trækkende 1K tejt blev set (som siden måske rastede i området en stor del af efteråret). De sjældnere, **søkonge** og **lunde**, kan med lidt held sikkert også findes i området en dag (begge set ved Kasnose).

2.10 Duer

grafer s. 23

Forår. Ringduetrækket er så vidt vides forholdsvis fåtalligt (under 1.000/dag). Hvorfor en så almindelig trækfugl, der kan komme i meget store antal, er så "sjælden" her, er lidt af en gåde. Muligvis trækker de mere vestom, dvs. S-N mellem Vejlbj til Middelfart/Hindsgavl.¹⁵ Flest trækker når vinden er i ~S, og som regel trækker de V, men en flere af dem kom nogle dage fra Karlsskov, dvs. trækkende SØ; hvorfor de trækker i den retning, ved jeg ikke, men sml. fx finkerne. Huldue er ligeledes sjælden med kun et par træk dage og kun i artsrene flokke. 2 tyrkerduer trak Ø d. %, og de var de eneste der blev set hele året.

Efterår. Også her trækker ringduerne V og i nogenlunde samme lave antal. Udover en flok hulduer som trak S ved Klintholm d. 25% blev ikke én eneste noteret trækkende efter august. Omtrent samme tidspunkt trak der også nogle klippeduer.

Tabel 8: Duer (forår)

Art	Total	Maks.	Dato
Klippedue	4	3	17%
Huldue	16	12	23%
Ringdue	4.378	862	24%
Tyrkerdue	2	2	%
I alt	4.400	862	24%

Tabel 9: Duer (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Klippedue	23	10	24%
Huldue	13	13	25%
Ringdue	1.695	455	7/11
I alt	1.731	455	7/11

2.11 Gøg; mosehornugle; mursejler; spætter

Forår. Mursejler virkede umiddelbart ret fåtallig, dog var der enkelte dage med flere, typisk Ø-trækkende individer. Måske var der en tendens til at de fleste først ankom længere op ad formiddagen hvilket blev bemærket når jeg fx efter morgenobs. besøgte nogle af nabolokaliteterne. Der trak mindst 4 store flagspætter, primært i marts, dog da disse også yngler i området, kan det være svært at skelne mellem trækkende og lokale fugle. De fugle der helt sikkert er trukket, er kommet fra Ø og er fortsat videre over Vejlbj Fed eller mod Møllemade (dog drejer

de sandsynligvis mod N før de rammer Hovkrogvej); de lander sjældent, og i så fald kun meget kortvarigt. Gøg var fraværende på træk, men rastede i området. Ingen mosehornugler eller andre ugler.

Efterår. En del flere mursejlere end om foråret, allerede fra ult. juni; trækket toppede i juli, fx d. 13. med over 700 (i virkeligheden sikkert mange flere), nok ifm. et regnvejr der lå lige nord for Fyn; langt de fleste trak mod SØ. Ellers kommer de normalt i langstrakte, ret løse flokke trækkende SV, dels over havet og indtrækkende omkring Abrahams Skød eller Karlsskov, dels langs kysten og videre mod Møllemade eller Kustrup; den seneste trak d. 1%. Igen ses der enkelte store flagspætter som trækker i samme retning som om foråret. Herudover trak der muligvis en grønspætte, men som stor flagspætte ligeledes er lokal i området. Mest bemærkelsesværdigt var en sortspætte der gæstede et par dage, antagelig én af ungerne fra Hindsgavl, men kunne vel også stamme andetsteds fra.

Af ugler blev kun en mosehornugle registreret. Den kom trækkende SV over havet et godt stykke ude, dels mobbet af måger, og gik i land ved Abrahams Skød. Gøg igen fraværende, men også den kan være svær at skelne fra lokale fugle (tydeligt trækkende fugle skulle fx være indtrækkende individer); den seneste blev set d. 2%.

2.12 Lærker

grafer s. 24

Forår. Overvejende fint træk. Sanglærkerne skal dog nok tages på de første lunere dage med SV-vind i februar hvis dagstotalen skal over 100 ind.; typisk trækker de i alle retninger, men overvejende mellem NV og NØ. Der trak i alt 288, langt de fleste i marts. Antallet af hedelærker måske undervurderet; der blev noteret i alt 16 hvoraf halvdelen trak d. 13%.

Efterår. Færre fugle end om foråret (især hvis vi antager at der er trukket mange i februar og pr. marts), hvilket er underligt, med i alt 237 sanglærker; kun 2 hedelærker blev registreret!¹⁶ Måske skyldes det at de er trukket noget senere pga. det lune vejr, evt. i nov.-dec. Bjerglærke var fraværende.¹⁷

2.13 Svaler

grafer s. 24

Forår. Begrænset træk. For det meste kom de trækkende NV, spredt, gerne et lille stykke inde i landet (evt. bagom granlund) hvorfor flere måske er blevet overset.

Landsvale: 286 (tidligste: %), bysvale: 14 (tidligste: 1%), digesvale: 21 (tidligste: %).

Efterår. En del flere og over en bred front, både over land og over havet mod SV. Bysvalerne har en tendens til at trække S/SV over Karlsskov/Klintholm. Til tider kommer der også flokke fra NV, og disse trækker igen i baglandet, ofte bagom granlund (jf. om foråret).

Landsvale: 2.002 (seneste: 31/10), bysvale: 170 (seneste: 25%), digesvale: 37 (seneste: 1%).

¹⁵ Fx blev over 2.000 N-trækkende ringduer optalt om formiddagen d. 28. marts 2019 fra Kongebrokskoven.

¹⁶ Flere sanglærker blev dog kun hørt hvorfor det er muligt at der er trukket en del flere.

¹⁷ En dog trækkende V over Møllemade pr. nov. som sikkert er trukket forbi v. udløbet.

2.14 Pibere og vipstjerter

grafer s. 25

Forår. Ret pænt pibertræk, men ugunstigt vejr (og vind) i perioden hvor trækket normalt topper, så antallet kunne formentligt have været noget højere. De kommer fra Ø eller SØ og følger kysten mod NV i S-V-vinde; i NØ-Ø-vinde kommer der som regel kun få, og disse trækker imod vinden og ud over havet. Generelt kom der overraskende mange skovpibere ift. resten af Fyn.

Vipstjerterne haltede noget efter; de kan komme fra både Ø og V, men for det meste trækker de samme retning som piberne. Der var kun én dag med bjergvipstjert, og antallet af gule vipstjerter var ikke synderligt højt med højst 16 individer på en dag; dog var vinden som hos piberne i det forkerte hjørne i perioden hvor deres træk normalt topper hvilket sikkert har påvirket det samlede antal; dette bør undersøges næste år.

Tabel 10: Pibere og vipstjerter (forår)

Art	Total	Maks.	Dato
Skovpiber	233	64	$\frac{5}{4}$
Engpiber	1.498	372	$\frac{13}{4}$
Skærpiber	5	2	$\frac{13}{3}, \frac{15}{3}$
Gul vipstjert	90	16	$\frac{9}{5}$
Bjergvipstjert	2	2	$\frac{23}{3}$
Hvid vipstjert	183	18	$\frac{23}{3}, \frac{9}{4}$
I alt	2.011	433	$\frac{13}{4}$

Engpiber på træ, 15. oktober. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

Efterår. Langt færre gule vipstjerter og skovpibere, sikkert fordi de enten trækker meget højt eller fordi de benytter en anden trækrute (sidste år dumpede der fx ca. 40 S-trækkende gule vipstjerter ned ifm. en byge); det kan også skyldes ugunstig vind eller at der bare trak færre fugle. Engpiberantallet var dog nogenlunde som om foråret, fx med en dag hvor de kom meget bredt indtrækkende fra havet (over 600 ind.); ellers kom de som finkerne mest fra Ø og da næsten aldrig over 100 ind. om dagen. Det er dog ikke utænkeligt at jeg kan have overset dem i baglandet da jeg i denne periode mest har holdt øje med havet. Til gengæld trak der sjovt nok flere bjergvipstjerter end om foråret; disse havde en tendens til at komme fra V eller NV. Der trak ligeledes flere skærpibere, om end disse også raster på stranden ved udløbet. I hvert fald én bjergpiber trak V d. $\frac{3}{11}$, og muligvis trak der samme dag yderligere et par stykker. D. $\frac{31}{10}$ blev en eventuel tajgapiber hørt da den trak V over udløbet.

En savnet piber for hele året var rødstrubet piber.

Tabel 11: Pibere og vipstjerter (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Tajgapiber	0 ^a	—	$\frac{31}{10}$
Skovpiber	8	4	$\frac{10}{9}$
Engpiber	1.185	625	$\frac{28}{9}$
Bjergpiber	1	1	$\frac{2}{11}$
Skærpiber	13	4	$\frac{29}{9}$
Bjerg-/skærpiber	4	2	$\frac{2}{11}$
Gul vipstjert	26	9	$\frac{28}{8}$
Bjergvipstjert	6	1	—
Hvid vipstjert	160	19	$\frac{24}{9}$
I alt	1.403	638	$\frac{28}{9}$

^a Ikke sikkert bestemt/ingen dokumentation.

2.15 Jordsangere

Disse ses næsten udelukkende kun på rast. Stort set kun stenpikker blev observeret trækkende, på nær 1 bynkefugl som var på træksforsøg mod NØ. Stenpikkerne kommer gerne lidt i baglandet som de andre småfugle, typisk enkeltvis, og evt. lander de kortvarigt i træerne for derefter at trække videre få minutter efter. Der trak i alt 3 stenpikkere mellem d. $\frac{8}{4}$ - $\frac{24}{5}$. Som nævnt sang en blåhals langs åen det meste af foråret.

Savnede (rastende) jordsangere var husrødstjert og nattergal (sidstnævnte bliver imidlertid nok svær her!).

2.16 Drosler

grafer s. 26

Forår. Tilsyneladende ret beskedent træk, dog blev alle almindelige drosselarter registreret. Det beskedne træk skyldes antagelig at vindretningen ikke var gunstig en stor del af tiden hvor trækkene fandt sted (S-SV). To ringdrosler ($\frac{13}{4}$, sammen) blev dog observeret hvilket var glædeligt; de landede kortvarigt i det store træ midt på engen og fløj siden videre mod Møllemade. Ellers var den største flok drosler nogle sjaggere, omkring 111. 8 misteldrosler kom i flok ude langs kysten d. $\frac{23}{3}$, senere i alt 7 d. $\frac{29}{3}$.

Ringdrossel (ad. ♂) trækkende V, 15. april. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

Efterår. Til dels meget pænt træk, især i S- og SV-vind. Typisk opdages flokkene allerede over Båring Strand eller fjernere hvorfra de fortsætter forbi Tangmosen og videre over feddet; i kraftigere vinde tvinges flere helt ud til kysten. Særligt vinddrosler er der trukket mange af med en total på næsten 25.000!

De største par dage gav over 6.500 individer med maks. 9.800; begge dage blev der slået fynsrekord (hhv. d. $1\frac{2}{10}$ og $3\frac{1}{10}$). Sangdrosseltrækket er mere beskedent, dog har der sikkert gemt sig nogle enkelte blandt vindroslerne. Sjaggertrækket begyndte sent, først for alvor i slutningen af oktober, men fortsat uden at give specielt høje antal. Misteldrossel er fåtallig, og for det meste kommer de enkeltvis, evt. med andre drosler. Også ringdrosseltrækket var meget begrænset med 2 individer.

Tabel 12: Drosler (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Sangdrossel	66	45	$3\frac{1}{10}$
Vindrossel	23.650	9.794	$3\frac{1}{10}$
Sang-/vindrossel	775 ^a	722	$1\frac{5}{10}$
Misteldrossel	36	28	$3\frac{1}{10}$
Sjagger	1.269	860	$3\frac{1}{10}$
Ringdrossel	2	2	$3\frac{1}{10}$
I alt	25.798	10.729	$3\frac{1}{10}$

^a Langt de fleste sikkert vindrosler.

Nogle af efterårets mange V-trækkende vindrosler som de typisk blev observeret; der blev slået fynsrekord to gange. 3. november. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

2.17 Sangere–fuglekonger

Disse (*Sylvia*, *Phylloscopus* osv.) er tilsyneladende alle på nær gransanger fraværende, i hvert fald hverken ses eller høres nogen på entydigt træk fra stranden; dette skyldes vel at de primært er nattrækkere. Gransanger blev noteret som trækkende en enkelt gang. På visse af landets andre træklokaliteter kan der være dage med flere trækkende *Sylvia*'er og *Phylloscopus*'er, men da trækker de gerne mere lavt gennem buske og træer frem for højt og i det åbne, så måske trækker der her nogle oversete i baglandet. Fuglekonge, som vel også yngler i området, er hørt enkelte gange nær stranden, og jeg antager at de da har været trækkende eftersom jeg ikke ellers hører dem dér.

2.18 Mejsjer; spætmejsje; træløbere

Fåtalligt eller fraværende træk, dog til tider vanskeligt at bedømme om der er tale om fouragerende ("lokale") mejsetog eller decideret træk; imidlertid trak der nok enkelte musvitter og blåmejsjer. Sump- og topmejsje er sjældne. Halemejsjerne synes som regel at trække når de kommer forbi da de typisk er forskellige mht. antal og altid trækker i samme retning;

desuden kommer de nærmest kun i trækperioden. Det samme gælder skægmejsjer som kun optræder ved udløbet enkelte dage; mest bemærkelsesværdigt var en flok på 11 der trak højt over Tangmosen og mod V d. $1\frac{3}{4}$; kun et par trak med sikkerhed om efteråret. Spætmejsje er sjælden, men ses/høres gerne et par dage i sensommeren hvor de som regel kommer fra Vejlbj Fed. Der yngler korttåede træløbere i både Tangmosen og Vejlbj Fed, men nok 1 er trukket som ikke var lokal; træløber blev ikke registreret.

2.19 Tornskader

Praktisk talt ses kun stor tornskade på træk, mens rødrygget tornskade næsten udelukkende er nattrækker; på typiske træksteder kommer der som regel op til nogle enkelte stykker store tornskader om året. 1 trak forbi mod V d. $2\frac{4}{10}$ og blev en ny art for lokaliteten; den havde været længe ventet i hele Vejlbj-/Båring Strand-området.

2.20 Kragefugle

grafer s. 27

Forår. Ret begrænset/fraværende træk eller svært at skelne fra morgenudflyvning. Flere af dem havde en tendens til at trække SØ (jf. duerne). Mest interessant var vel 25 ravn der trak i netop denne retning.

Efterår. Mere entydigt træk med enkelte gode trækdage af hovedsageligt alliker og råger. Visse dage kommer de trækkende fra NV mod SØ; ellers kommer de fra Ø som flere af de øvrige fugle. Omkring halvdelen af alle allikerne trak d. $\frac{3}{11}$ (1.026 ind.). 15 sortkrager (et højt antal for Fyn) rastede d. $1\frac{8}{9}$ en overgang på stranden før de trak videre i ukendt retning.

Tabel 13: Kragefugle (efterår)[†]

Art	Total	Maks.	Dato
Skovskade	1	1	$2\frac{9}{9}$
Husskade	0	—	—
Allike	2.041	1.026	$\frac{3}{11}$
Råge	361	70	$2\frac{2}{10}$
Ravn	2	1	$1\frac{0}{9}$, $1\frac{6}{9}$
Sortkrage	15	15	$1\frac{8}{9}$
Gråkrage	174	39	$\frac{7}{8}$
Kragefugl sp.	840	300	$2\frac{3}{10}$
I alt	3.434	1.031	$\frac{3}{11}$

[†] Kun fugle efter august.

2.21 Stær

grafer s. 27

Forår. Begrænset træk, typisk under 100/dag. For det meste trækker de V eller NV, sjældnere Ø. Vindretning som de øvrige småfugle.

Efterår. Større træk end om foråret, men sjældent over 1.000/dag. Igen trækker de typisk mod V og gerne lidt længere i baglandet. De trækker videre over Møllemade mod lossepladsen og Vejlbj og derfra videre mod V lidt N for Bogensevej. Der trak i alt ~3.382 individer, heraf 1.481 d. $1\frac{5}{10}$.

2.22 Spurve; jernspurv

Disse (grå- og skovspurv) er tilsyneladende helt fraværende på træk. Dog yngler begge arter i buskadset langs åen omkring udløbet (gråspurveparret fik 3 unger på vingerne). Desuden kan der raste flokke som normalt ikke overstiger 30. Både forår og efterår er der et ret fåtalligt jernspurve-træk, men klart flere om foråret (flere bliver dog måske overset, dels eftersom de ofte trækker højt, dels fordi nogle kan raste og kalde i området).

2.23 Finker

grafer s. 28-29

Forår. Rimelig pænt træk hvis vinden er mellem StØ og SV (så fuglene presses ud til kysten). De trækker typisk NV, mens et mindretal trækker (S)Ø. De kan komme i brede fronter der strækker sig fra kysten og ind til omkring Elmevangsvej; de fjerneste finker kan være svære eller umulige at bestemme. Antageligt er det fugle som (til dels?) ellers ville være trukket ved Flyvesandet hvor der i V-NV-vind kan være et godt småfugletræk (men jf. under *efterår*). Bogfinketrækket kulminerer som regel i ult. marts eller pr. april. I år var vinden dog ugunstig i denne periode, så den bedste dag blev d. 15/3 med knap 1.500 individer; det skal nævnes at jeg ankom ret sent denne dag pga. heftige byger i begyndelsen, så jeg er meget vel gået glip af flere hundrede (eller tusinder?) de første par timer. Efter bog-/kvækerfinke er grønsisken den mest talrige finke, med fx en dag med lidt over 600 individer (d. 8/4). De øvrige finker optrådte noget mere fåtalligt, dog i alt over 300 tornirisker og omkring 100 grønrisker og stillits i perioden; om det er normen eller ej, vil forhåbentlig bliver mere klart næste forår.

Alle almindelige finkearter blev registreret; af de mere sjældne lyttede jeg bl.a. efter **gulirisk** som ikke dukkede op.

Tabel 14: Finker (forår)

Art	Total	Maks.	Dato
Bogfinke	2.709	1.487	15/3
Kvækerfinke	66	28	6/4
Bog-/kvækerfinke	1.579	665	6/4
Grønrisk	103	16	13/3
Stillits	100	19	8/4
Grønsisken	1.241	611	8/4
Tornirisk	341	101	6/4
Bjergirisk	3	2	15/3
Gråsisken (stor+lille)	30	12	29/4
Lille korsnæb	8	5	8/4
Stor korsnæb	1		17/4
Korsnæb sp.	1	1	8/4
Dompap	8	3	—
Kernebidere	7	3	15/3
Finke sp.	100	100	8/4
I alt	6.296^a	1.602	15/3

^a Heraf ~4.354 bog- og kvækerfinker (69 %).

Efterår. Tydeligt langt større træk end om foråret, især i anden halvdel af oktober. Vinden skal være den samme som om foråret (S-SV), men også V og NV har været fint; her kommer de ligeledes hovedsageligt fra Ø, men fortsætter nu i en mere V-lig retning. Flere af disse fugle kommer formentligt igen fra Nordfyn og følger kysten ned til udløbet og videre mod V, dog undrer det at der således ikke tidligere er registreret et

nævneværdigt småfugletræk derfra om efteråret; følger de i virkeligheden en anden rute? (Jf. endvidere indledningen, og sml. bilag A.) Særligt hvis vinden er svag, synes de ligeledes at kunne trække SØ (Ø) (som om foråret), dvs. mod Tangmosen; til tider trækker de da et stykke inde i land således at de kan være vanskelige at bestemme. Disse fugle må være trukket ind fra Jylland via Røjle Klint eller evt. det hele eller det meste af kysten fra Strib til Kasmose. Der trak endvidere mange kernebidere og en del grønsiskener m.v. Sammenlignet med sidste år trak der en del færre korsnæb i august; højeste antal på én dag var 18 små korsnæb d. 7/11. Ingen store blev registreret. Bedste fugl blev en ret sen **gulirisk** der trak SØ d. 4/11.

Kernebidere trækkende V; der blev faktisk sat ny danmarkrekord for kernebidere denne dag, 3. november. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

Tabel 15: Finker (efterår)

Art	Total	Maks.	Dato
Bogfinke	325	45	31/10
Kvækerfinke	6.200	2.445 ^a	21/12
Bog-/kvækerfinke	23.085	10.440	3/11
Gulirisk	1	1	4/11
Grønrisk	318	107	3/11
Stillits	214	61	23/10, 3/11
Grønsisken	2.689	1.046	19/10
Tornirisk	153	44	14/10
Bjergirisk	89	29	3/11
Gråsisken (stor+lille)	56	23	3/11
Lille korsnæb	38	18	7/11
Dompap	97	28	23/10
Kernebidere	620	427	3/11
Finke sp.	300	200	19/10
I alt	34.185^b	11.660	3/11

^a Maks. nok i virkeligheden d. 3/11 hvor langt de fleste var kvækerfinker.

^b Heraf ~29.610 bog- og kvækerfinker (87 %).

2.24 Værlinger

Forår. Begrænset træk. Mest interessant er i alt 5 bomlærker (kommunalt sjældne) der trak enkeltvis; der var næppe nogen gengangere. Kun få eller ingen gul- og rørspurve (oversete?). En enkelt snespurv var på trækforsøg.

Efterår. Stort set det samme som om foråret, dog kun 1 bomlærke og en anelse flere gulspurve. Der trak mange rørspurve ved Rosen vold, men meget få her (igen: oversete?). Herudover trak et par snespurve og en ubestemt værling (snespurv/lapværling). Lapværling blev eftersøgt, men ej fundet.

3 Konklusion

Forår: Over 45.000 trækfugle; heraf var over halvdelen svaner og gæs. Nok ikke det allerbedste forår til småfugle da vinden, som tidligere antydte, ikke var helt god i april og specielt maj.

Efterår: Over 125.000 trækfugle (~138 arter), altså langt flere end om foråret. Særligt trækker andefuglene, vadefuglene, droslerne og finkerne totalen op. Om forskellen altid er så stor, skal om muligt undersøges næste år.

Hele året: I alt ~185 arter hvoraf 37 var nye (sidste år 31 nye). Blanke Fed overhalede det "affældige" Føns Vang på arter og ligger nu på førstepladsen i kommunen (193 arter). Lokaliteten kan inden længe meget vel runde 200 arter da flere almindelige arter fortsat mangler. For både forår og efterår er de bedste vindretninger omkring StØ-SV, men med nogle gode trækdage i andre vindretninger.

Sammenligner vi med andre (nord)fynske træklokaliteter (fx Flyvesandet, Horseklint, Enebærrode m.v.) kan lokaliteten vel følge med i det meste træk, særligt om efteråret hvor disse lokaliteters træk er noget begrænset; her ser det ud til at der bl.a. kommer (langt) flere ande- og vadefugle forbi: Flyvesandet har, ifølge DOFbasen, fx kun 860 bramgæs, ca. 150 alm. ryler og ca. 30 små kobbersnepper som trækrekorder! Mht. småfugle er det om foråret vel nogenlunde lige, dog skal vinden for fx Flyvesandet og Horseklint helst være V-NV, mens Blanke Fed har det bedste småfugletræk i StØ- og SV-vind; som allerede sagt er det tænkeligt at nogle af de fugle, som ellers ville være trukket forbi ved Flyvesandet i V-NV-vind, kommer forbi her i stedet. Om efteråret kommer der tydeligvis også flere småfugle end på resten af det nordlige Fyn, mens det nok kan tangere fx Sønderhjørne ved Fåborg. Giver man lokaliteten en chance i et par år, kan den måske, på en optimal dag, nærme sig de store rekorder for bl.a. bog- og kvækerfinker (30.000+).

I forhold til nærliggende jyske træklokaliteter (primært Rosen-vold, Fredericia Østerstrand og Holtser Hage) er Blanke Fed generelt bedre, eller sågar noget bedre, til ande- og vadefugle og kan måle sig med eller overgå småfugletrækket på Holtser Hage (forår) og Østerstrand (efterår), men som regel ikke Rosen-vold (efterår). Rosen-vold får herudover bl.a. også flere mågefugle, særligt terner (undtagen dværgterner!) og kjoever, men det er ikke helt klart om Blanke Fed altid får så meget færre af disse, eller om det fx skyldes vindforhold (begrænset antal dage med NV-vind), ynglesucces eller andre (årlige) variationer. Det kan også være at de simpelthen bare trækker højt ifm. deres træk over land og derved let overses. Hættmågetrækket, til gengæld, er noget bedre og kan åbenbart fint følge med Rosen-vold.

De eneste tydelige svagheder for lokaliteten er særligt rovfugle og duer (og måske kragefugle som alliker), om end der kan være enkelte tilfredsstillende dage; værlingerne halter tilsyneladende også efter, men måske er de blevet overset.

Til slut skal det nævnes at dette kun er resultatet af ét (eller nærmere 1½) års observationer, og at fugletræk kan variere meget fra år til år (desuden har jeg *altid* stået alene, og med 360°'s udsyn overser jeg helt sikkert flere fugle). Dertil har der dette efterår rundt omkring på landets træk- og ringmærkningslokaliteter været meldinger om et kraftigt svind af trækfugle (efter alt at dømme til dels pga. det milde vejr). Hvis det er tilfældet, ville jeg ønske jeg havde opdaget Blanke Fed et par år tidligere; for da havde jeg kunnet bevidne hvor mange fugle der i mere "normale" år i så fald havde trukket forbi – givetvis mange flere! Om ikke andet er denne lokalitet, uden sammenligning, den mest alsidige, mest givtige og mest lovende træklokalitet i kommunen jeg hidtil har fundet.

Den i foråret dagligt syngende blåhals (som ankom allerede d. 23. marts) og en lokal gulspurv, 29. april. Foto: © Michael Brunhøj Hansen

Bilag

Kort over de omtrentlige trækruter om efteråret med stednavne.

A Trækruter

Overstående kort viser et forsøg på at optegne de omtrentlige "hovedtrækruter" der især følges om efteråret. Den røde trækrute følges mest af småfugle og duer, og på denne tid af året trækker de mest V, sjældent meget NV (over Vejlbj Fed) som om foråret. Den grønne rute lige ud for Karlsskov benyttes tilsyneladende typisk af canadagæs, men også andre fugle, fx ubestembare småfugle (finker, pibere?), svaler, duer(?) og måske visse rovfugle m.v. som vel udnytter klinten/skovene som læ – jeg formoder at det typisk mest sker ifm. kraftigere V-vinde. Rovfuglene kan også komme fra NV mellem Abrahams Skød og Klintholm, trække ud over havet og gå i land igen ved Båring Strand. De blå og grønne ruter benyttes tilmed af bl.a. mursejlere, svaler og andre småfugle som lærker, pibere og vipstjerter. Nogle af bramgæseflokkene som trækker tæt forbi udløbet, kan godt ændre kurs og trække over Røjle (dvs. hægte sig på en blå rute). Endvidere trækker et mindretal ind mellem Kasmose og Karlsskov, fx terner, hejrer, rovfugle m.v.

Forårstrækket er hovedsageligt *omvendt* (dvs. mod NØ), dog trækker især småfuglene i samme retning (rød rute), om end med en noget mere NV-lig orientering (men nogle trækker måske mere V-ligt afhængigt af vindretning). Som antydnet under *finker* har fuglene nok ikke nødvendigvis været forbi Flyvesandet først eftersom de typisk trækker forbi dér i V-NV-vind, mens de fortrinsvis trækker forbi hér i S- og SV-vind; det er dog sandsynligt at de rammer og følger kysten noget af vejen, dvs. et lille stykke V for Flyvesandet.

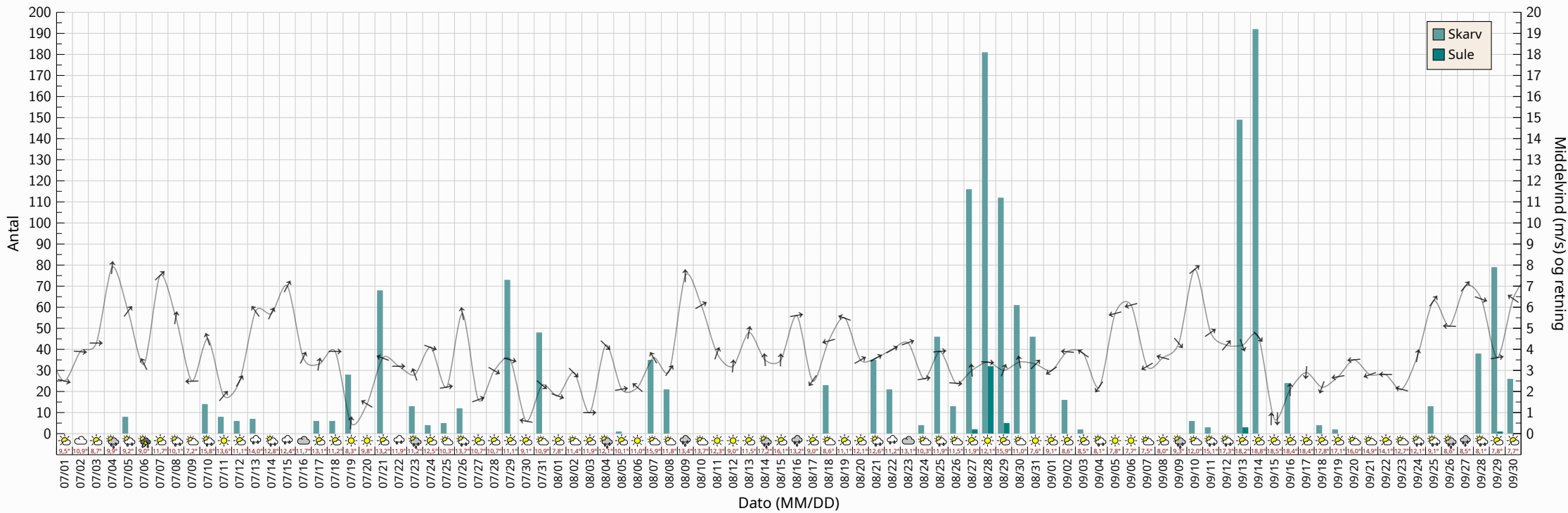
B Grafer

De følgende sider viser et grafisk overblik over trækket af udvalgte artsgrupper samt vind og vejr for de enkelte dage. Vejrikonerne skal forstås således:

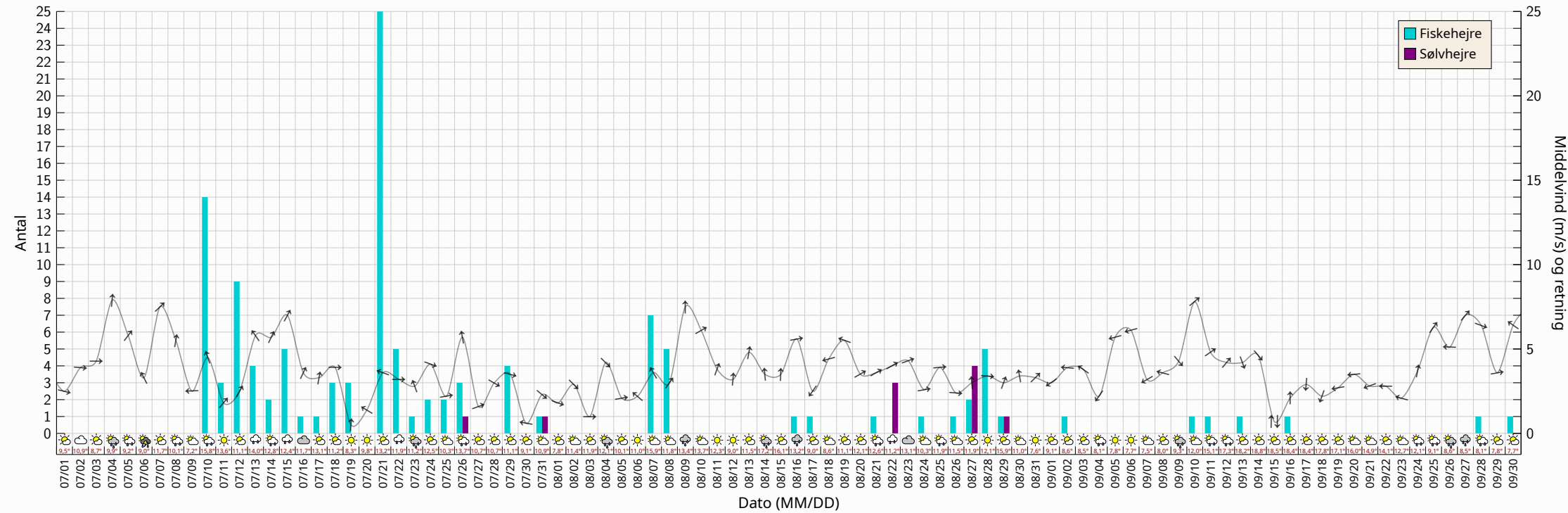
Ikon	Beskrivelse	Ikon	Beskrivelse
	solrigt; skyfrit eller højst enkelte skyer (0-1/8)		skyet med (vedvarende) regn
	nogen eller en del sol (2-4/8)		tordenbyger
	lidt eller nogen sol (5-7/8)		diset/mosekonebryg og sol (siget <~5.000 m)
	mest skyet (7-8/8)		diset med lidt sol/opklaring (siget ~1-5.000 m)
	skyet (8/8)		diset og skyet (siget ~1-5.000 m)
	overskyet, tunge skyer (8/8)		tåget og (over)skyet (siget <~1.000 m)
	(enkelte, lette) byger med sol	↓	vindretning (grader)
	(flere, kraftigere) byger med sol	↑↓	skiftende vind (<i>quasi</i> vindstille)
	skyet med lidt/let (fin)regn eller byger af og til	↷	drejende vind (med uret; grader)
	skyet med regn af og til	↶	drejende vind (mod uret; grader)

Vind og temperatur er hentet fra DMI, og disse data kan således afvige en smule fra det oplevede. Vindretningen er et skønnet gennemsnit, og den angivne temperatur er den laveste døgntemp., dvs. den umiddelbare, typiske temp. om morgenen. På dage med byger har bygerne ikke nødvendigvis ramt observationsposten.

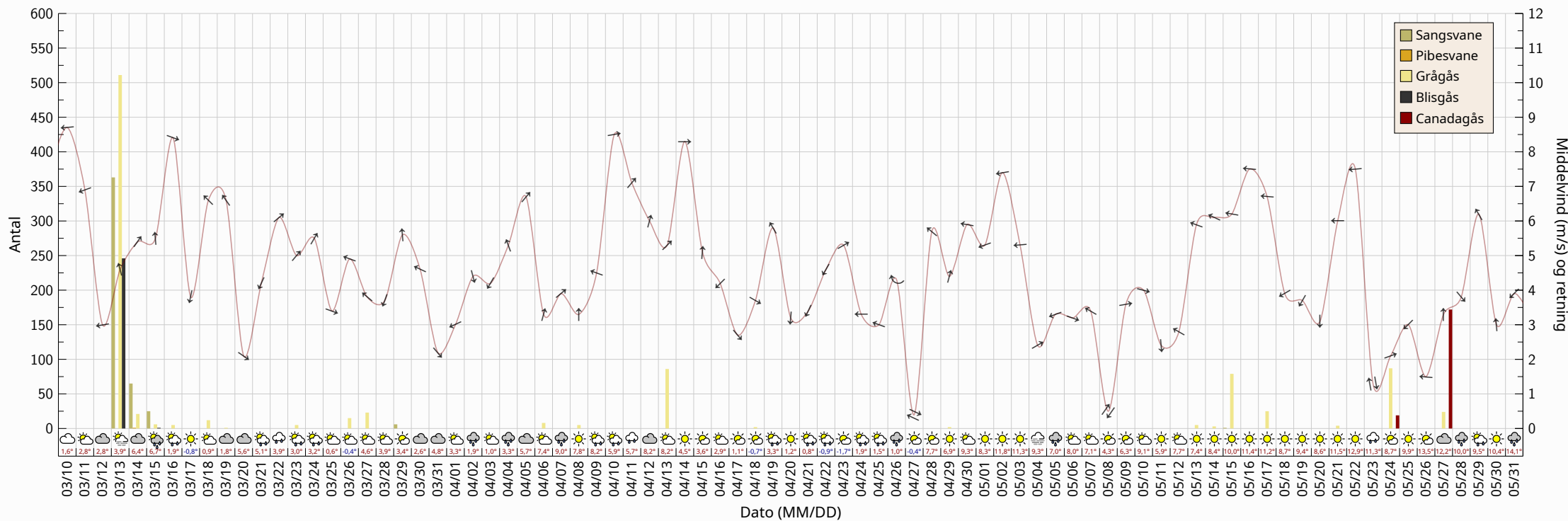
Skarv- og suletræk (efteråret 2024)

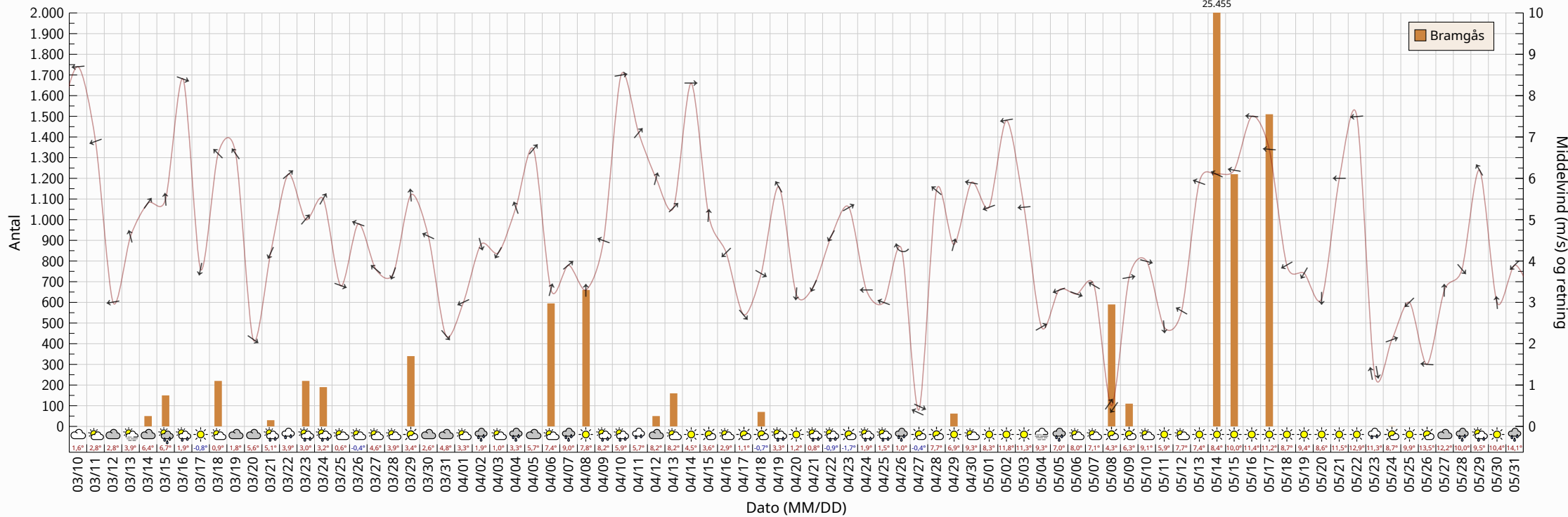
Hejretræk (efteråret 2024)

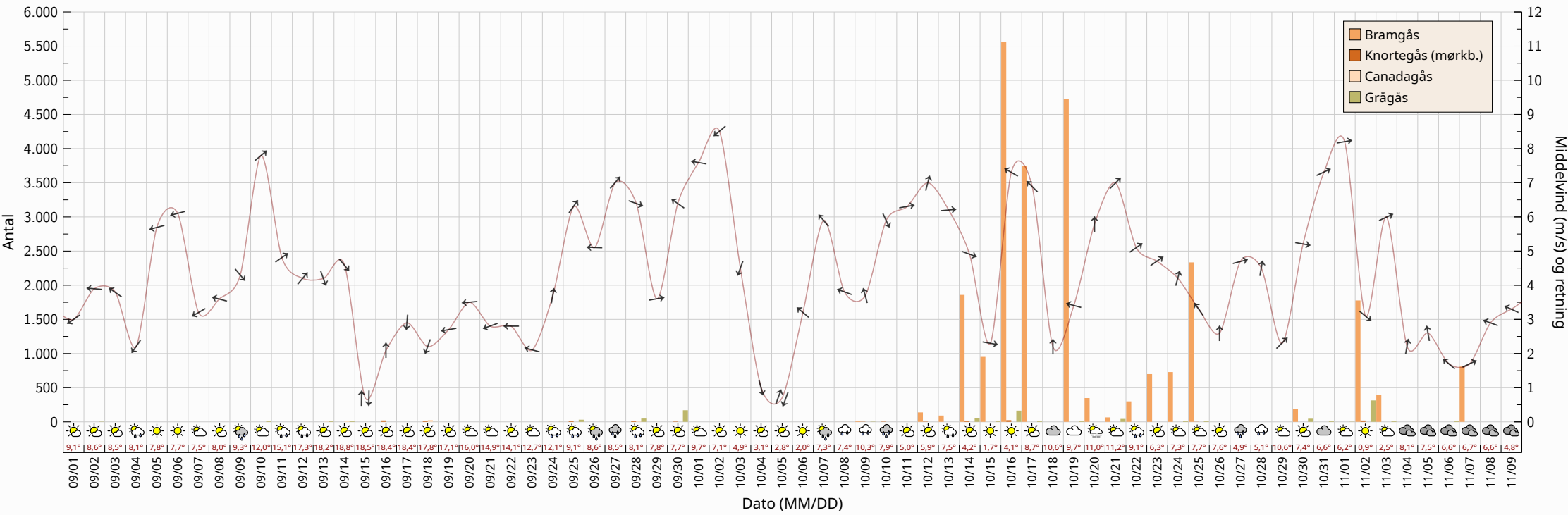
Svane- og gåsetræk (foråret 2024)

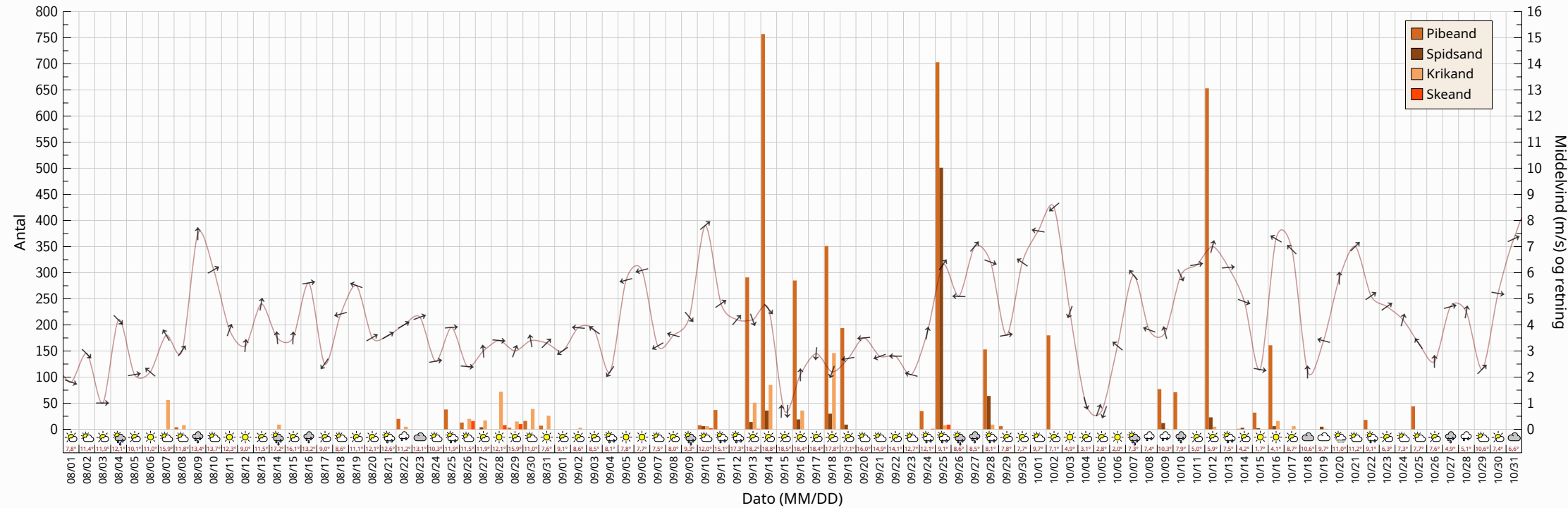
Bramgåsetræk (foråret 2024)

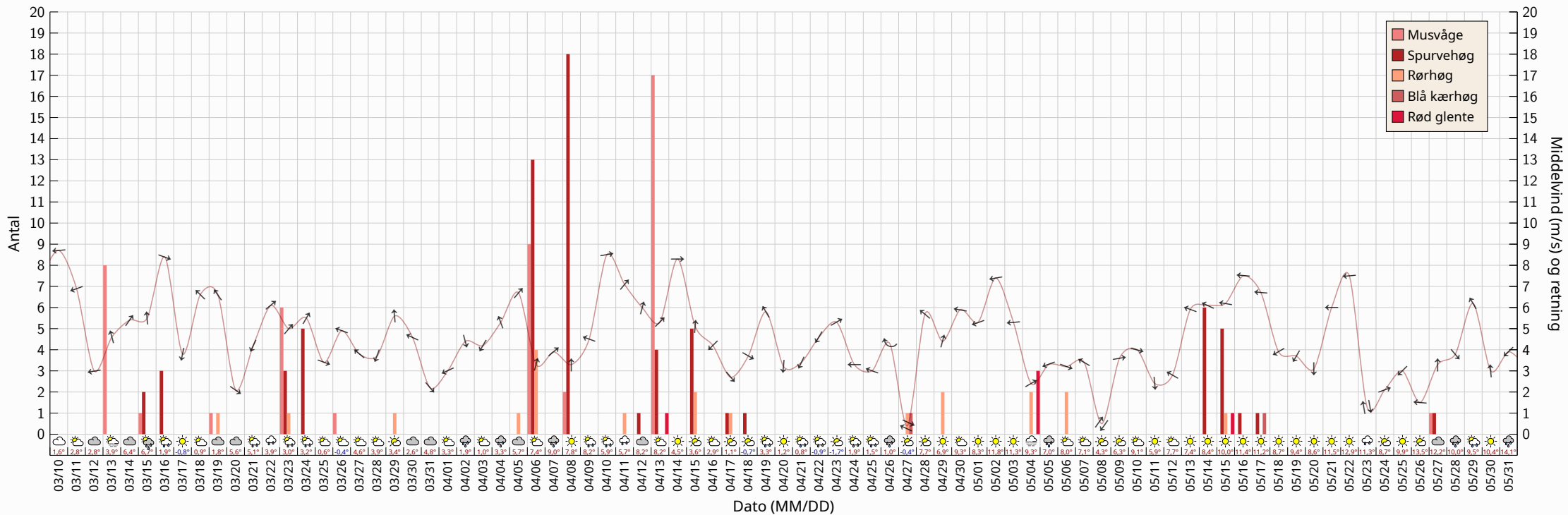
Gåsetræk (efteråret 2024)

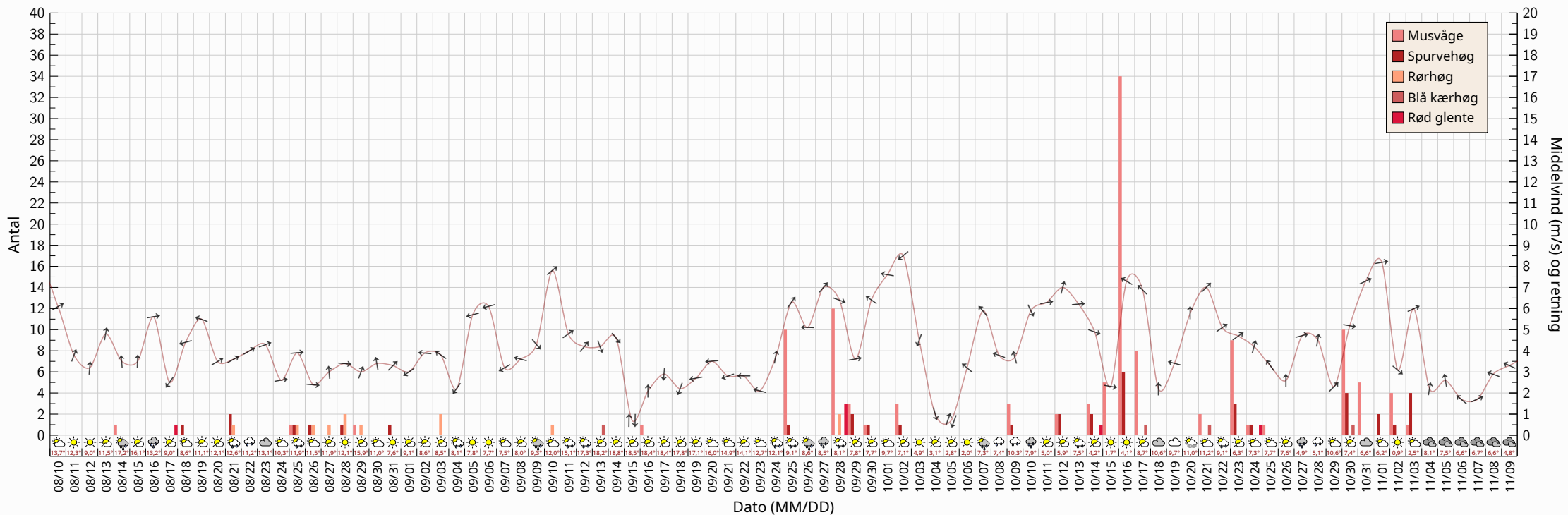
Svømmeandetræk (efteråret 2024)

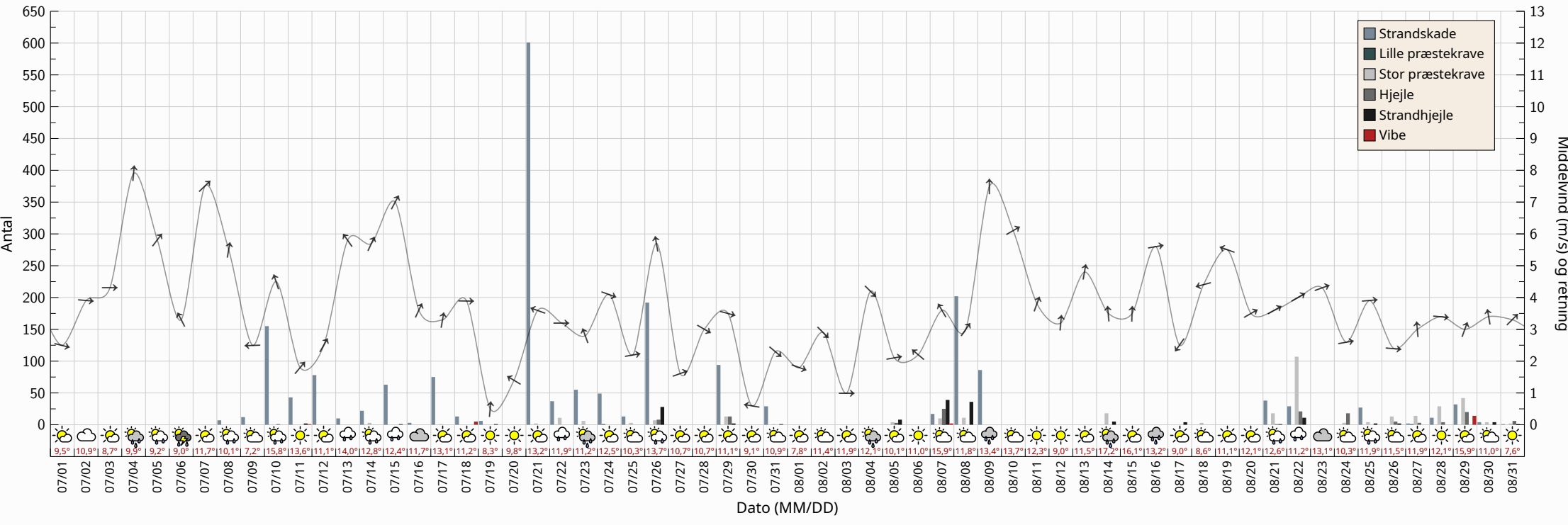
Rovfugletræk (foråret 2024)

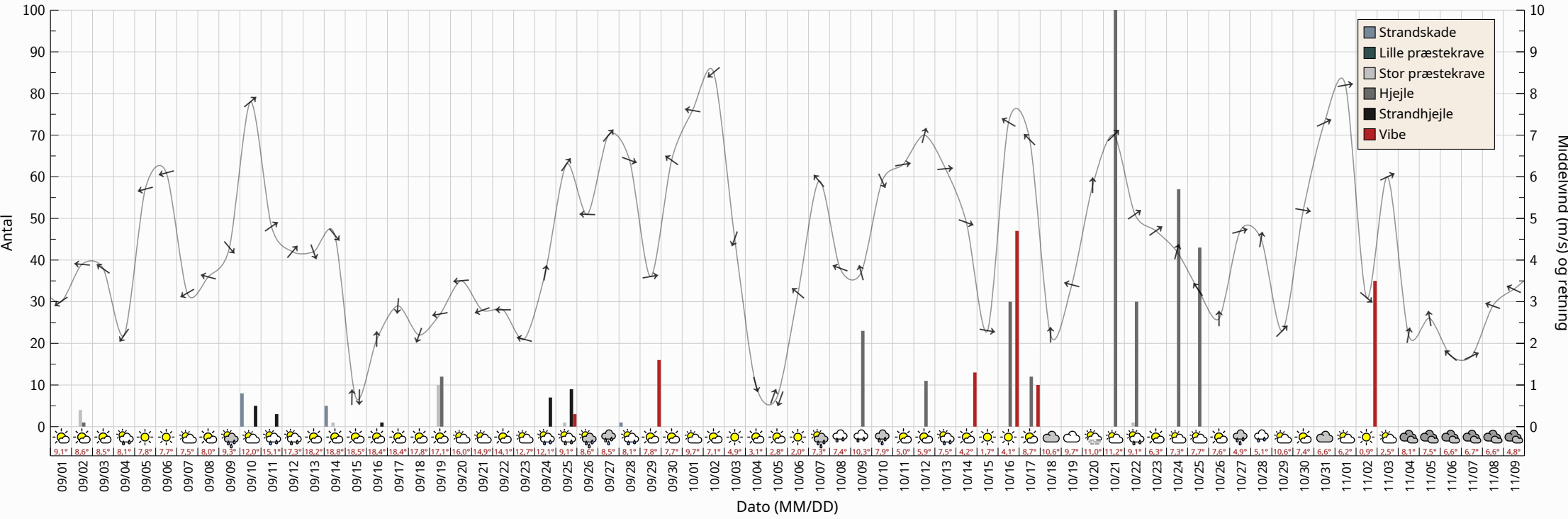
Rovfugletræk (efteråret 2024)

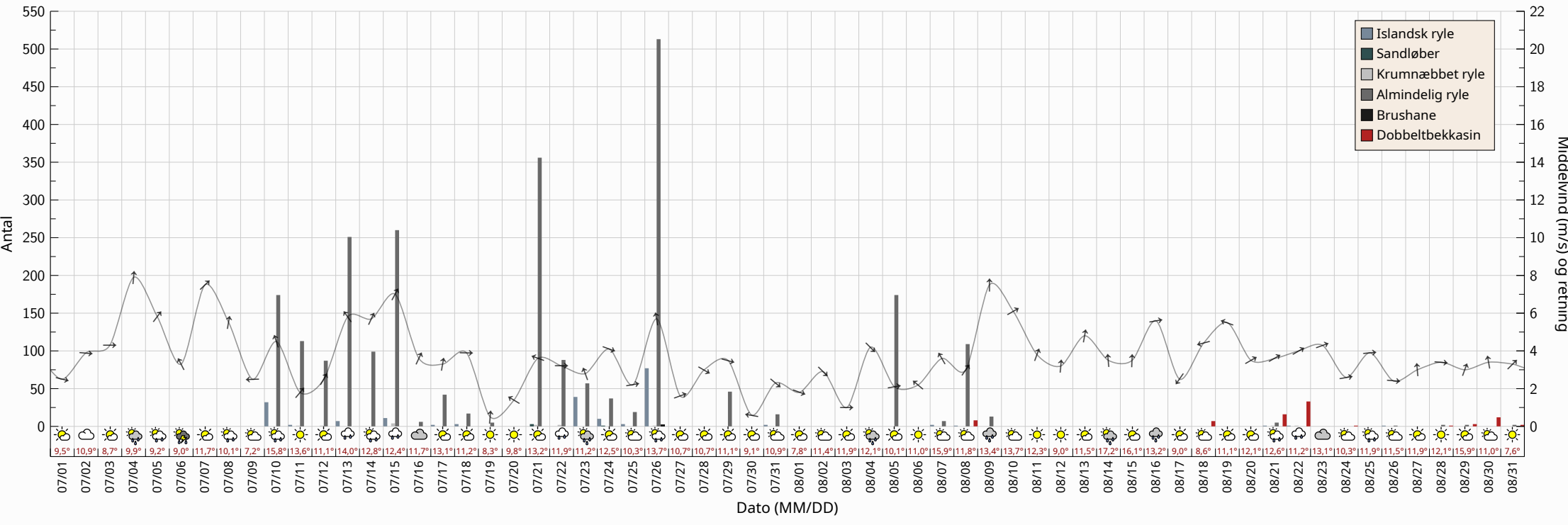
Vadefugletræk: brokfugle (efteråret 2024)

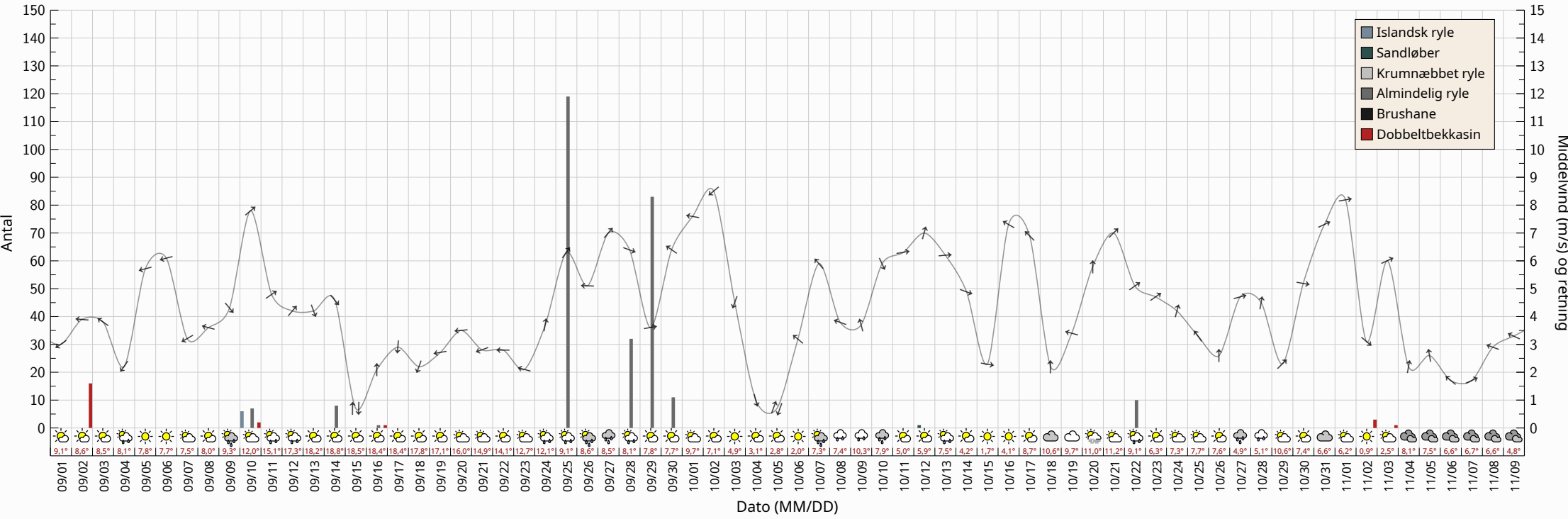
Vadefugletræk: brokfugle, fortsat (efteråret 2024)

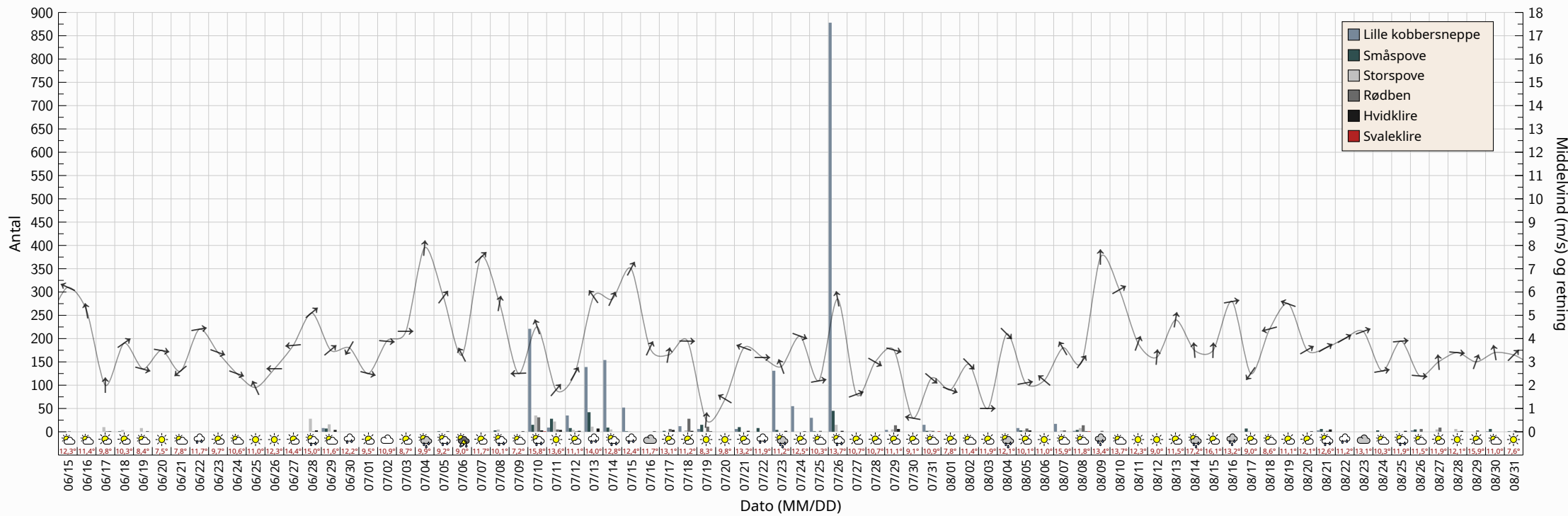
Vadefugletræk: rylere og dobbeltbekkasin (efteråret 2024)

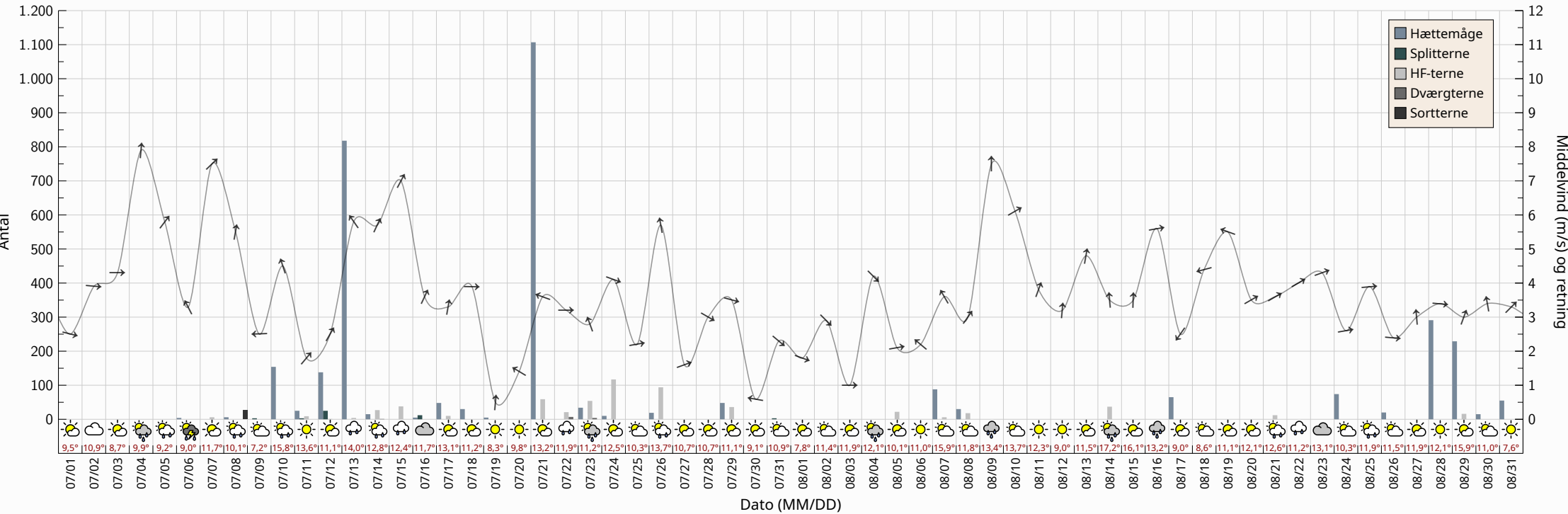
Vadefugletræk: rylere og dobbeltbekkasin, fortsat (efteråret 2024)

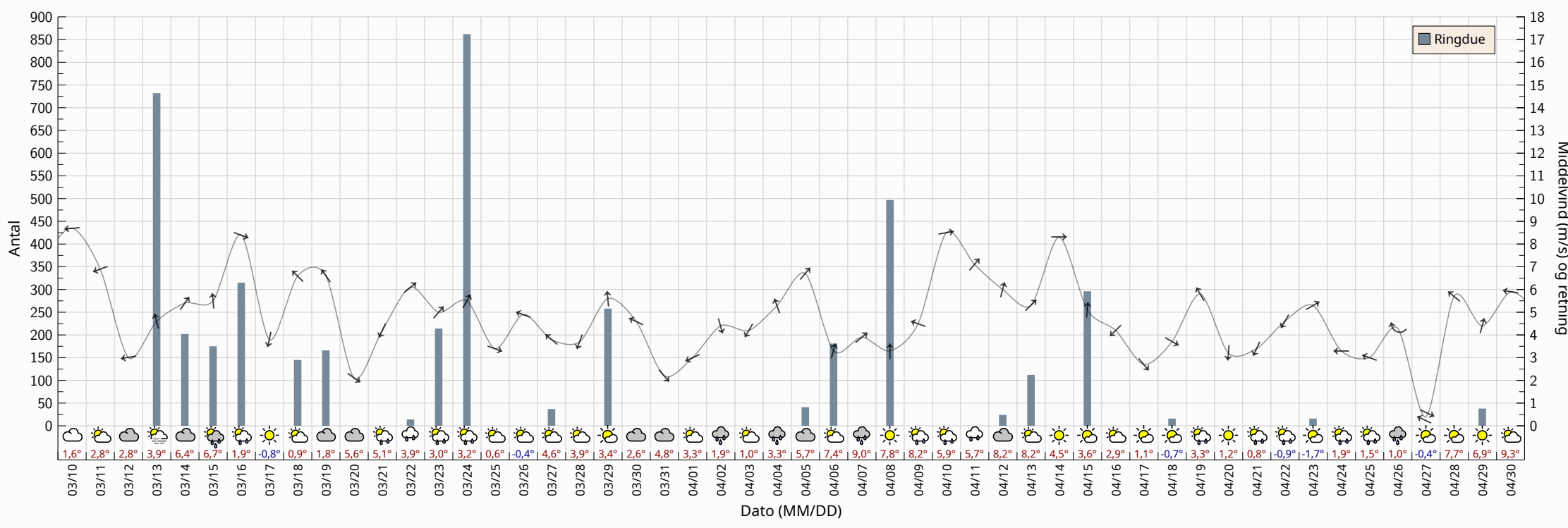
Vadefugletræk: lille kobbersneppe, spover, klirer (efteråret 2024)

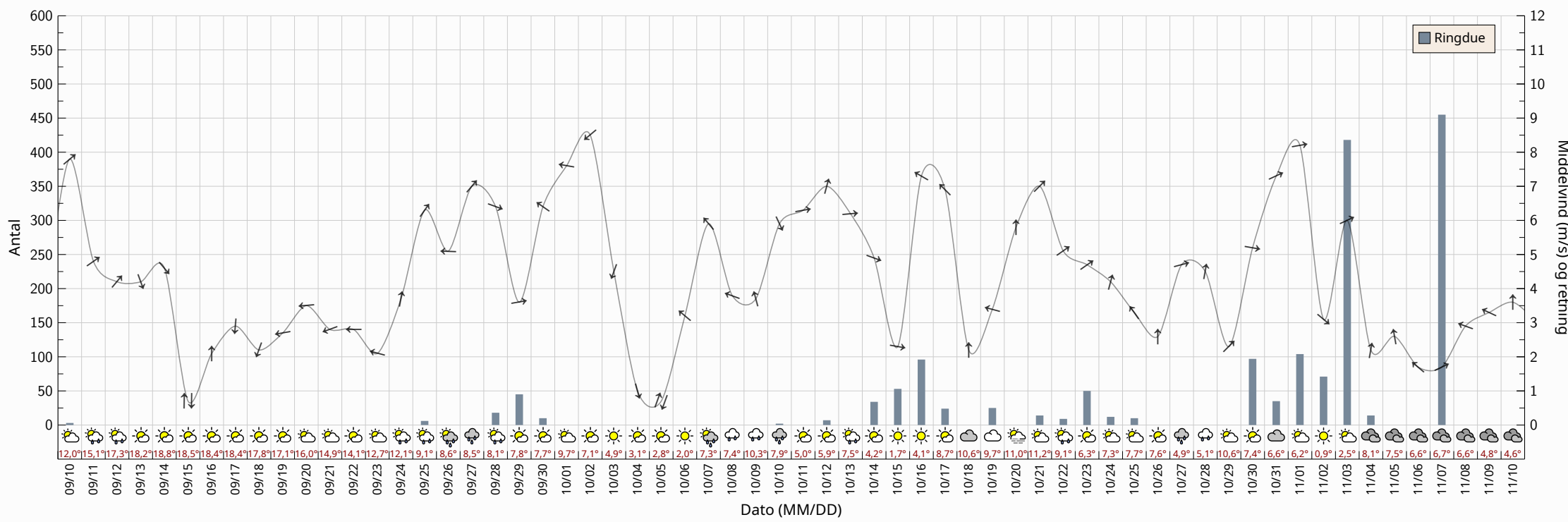
Hættemåge- og ternetræk (efteråret 2024)

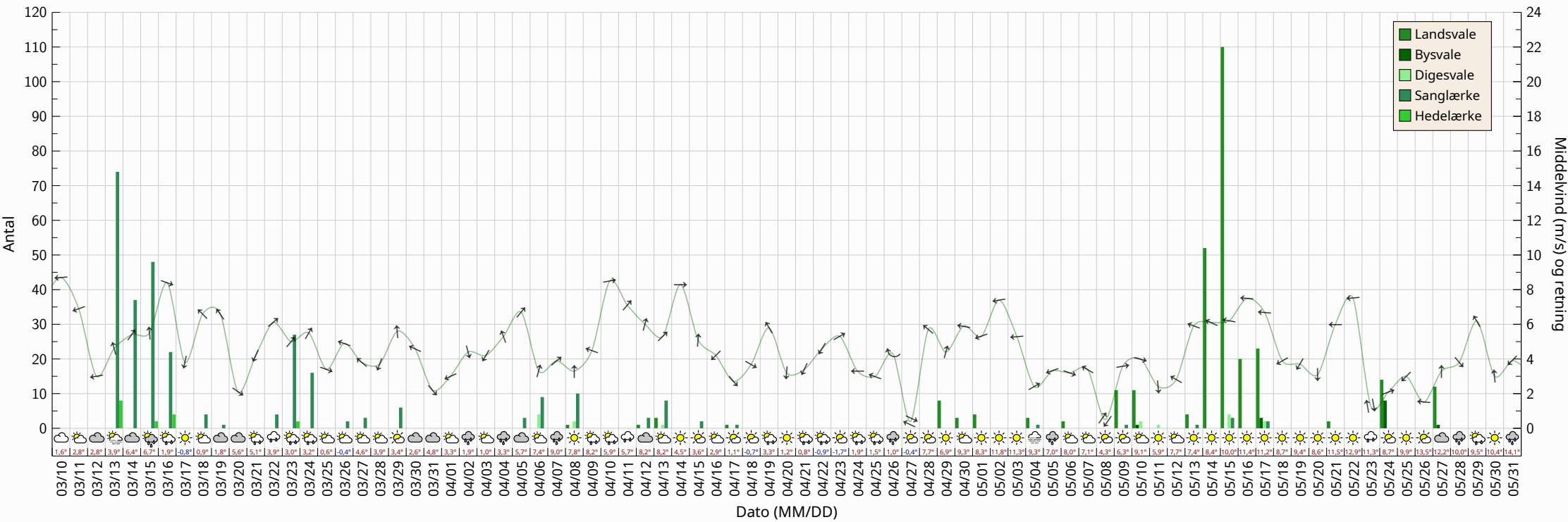
Ringduetræk (foråret 2024)

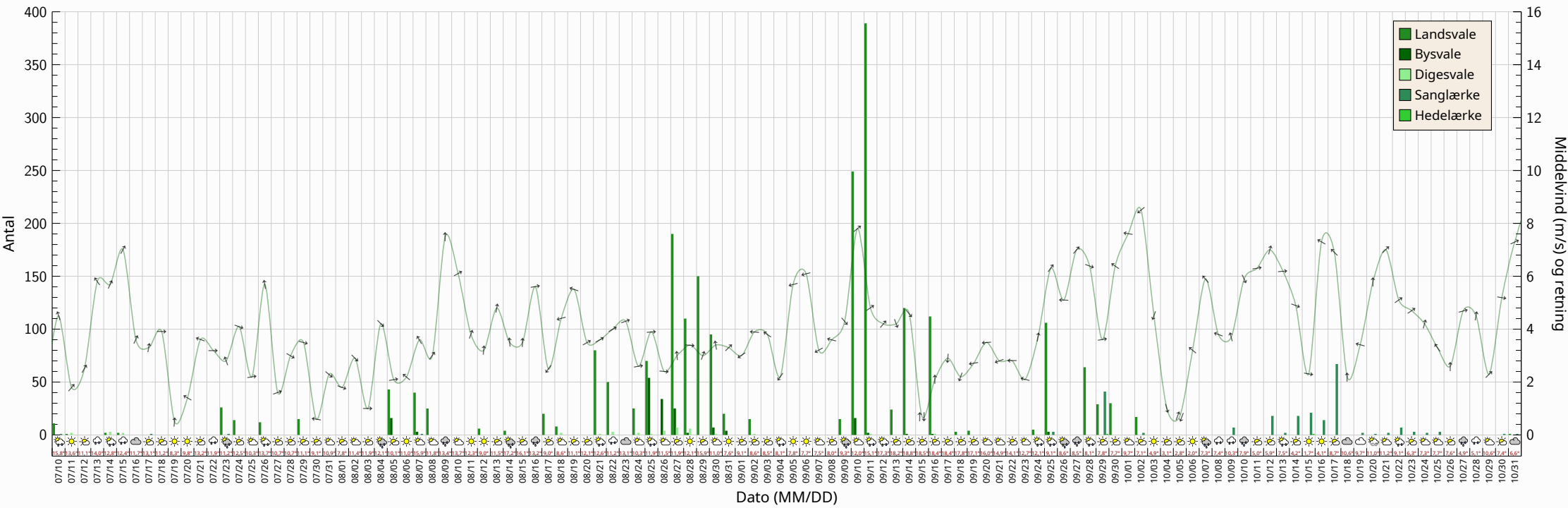
Ringduetræk (efteråret 2024)

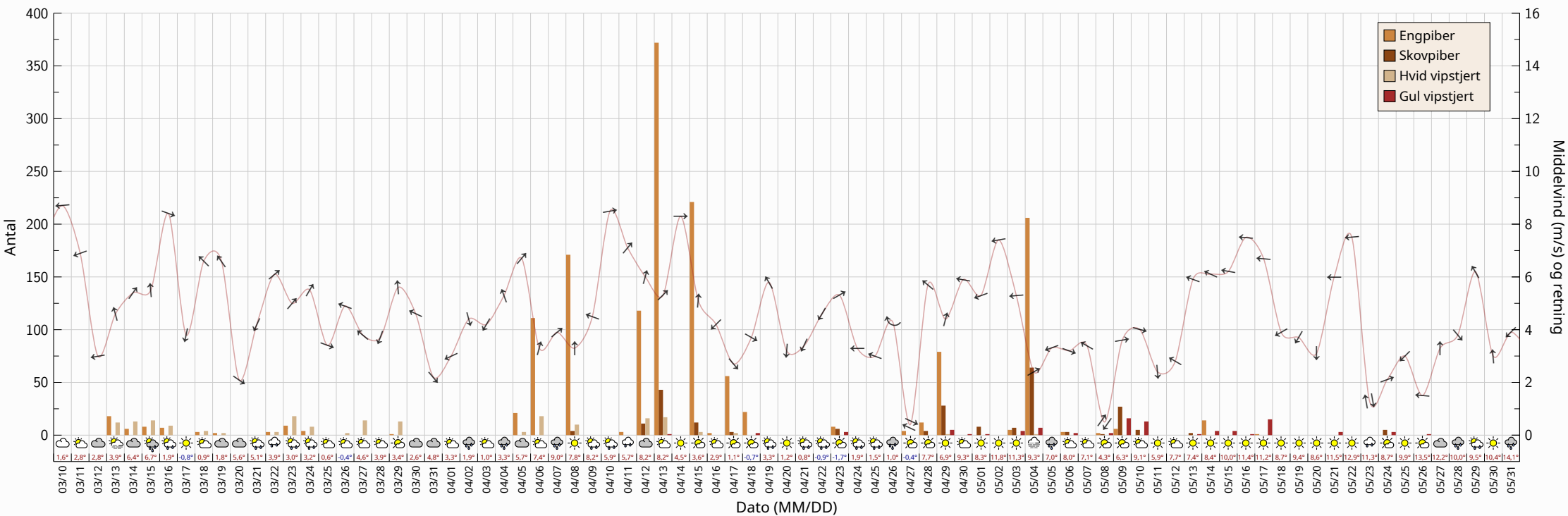
Svale- og lærketræk (foråret 2024)

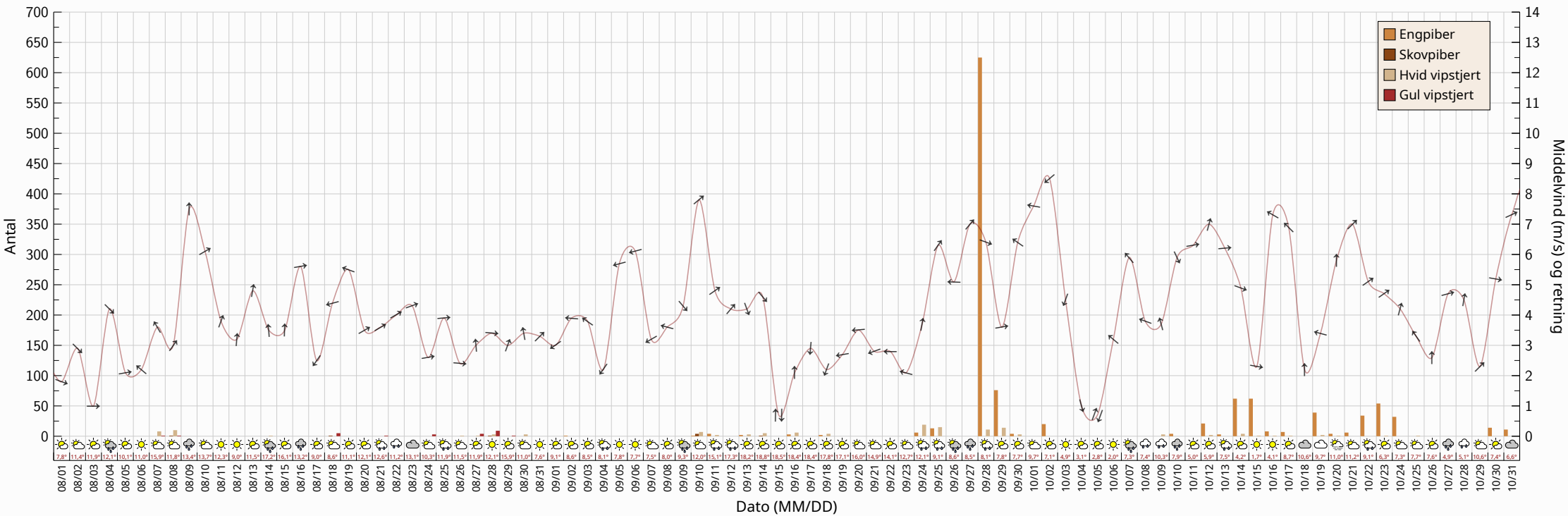
Svale- og lærketræk (efteråret 2024)

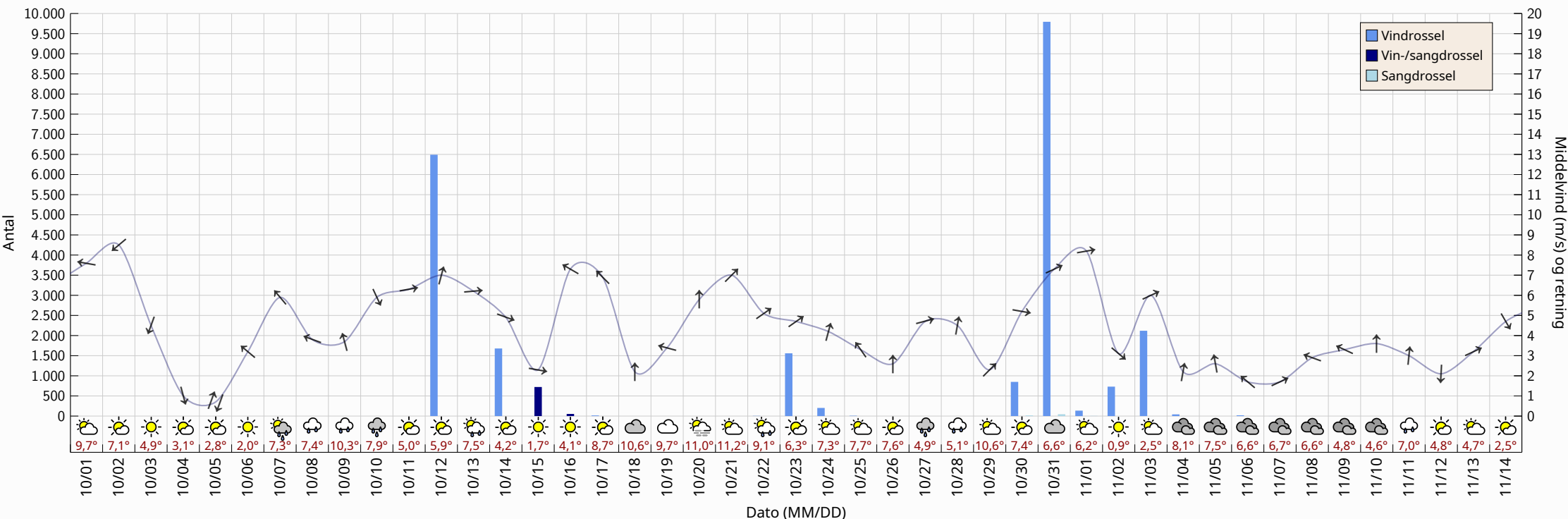
Piber- og vipstjertetræk (foråret 2024)

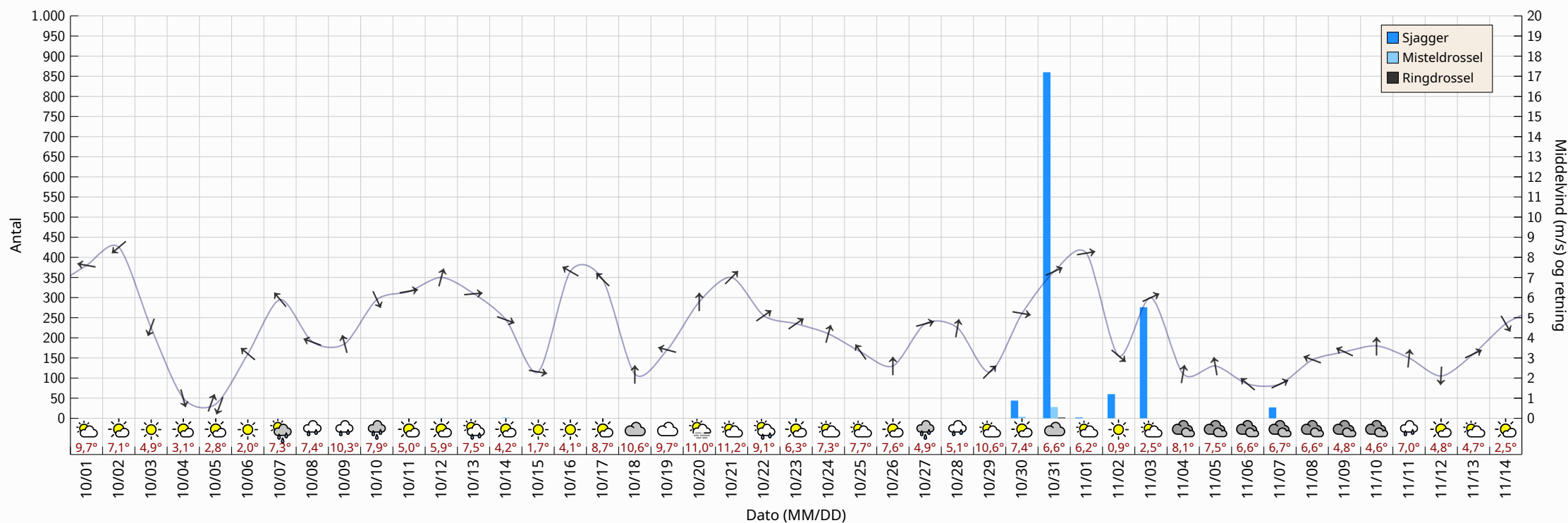
Piber- og vipstjertetræk (efteråret 2024)

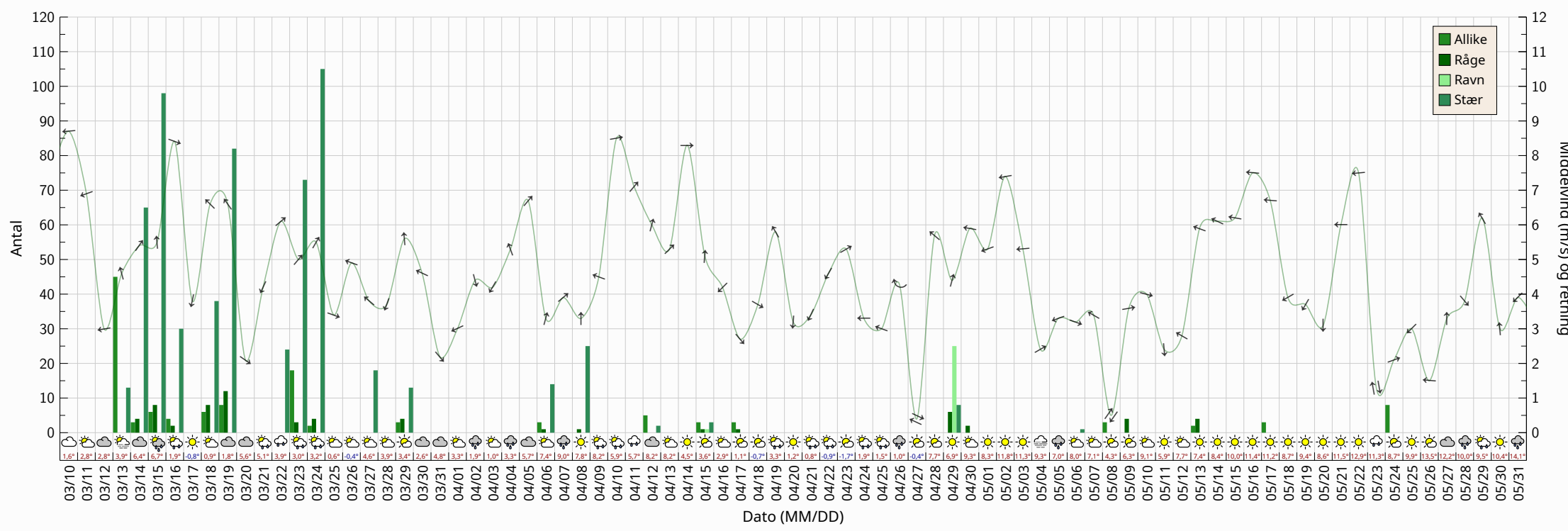
Drosseltræk: vin- og sangdrossel (efteråret 2024)

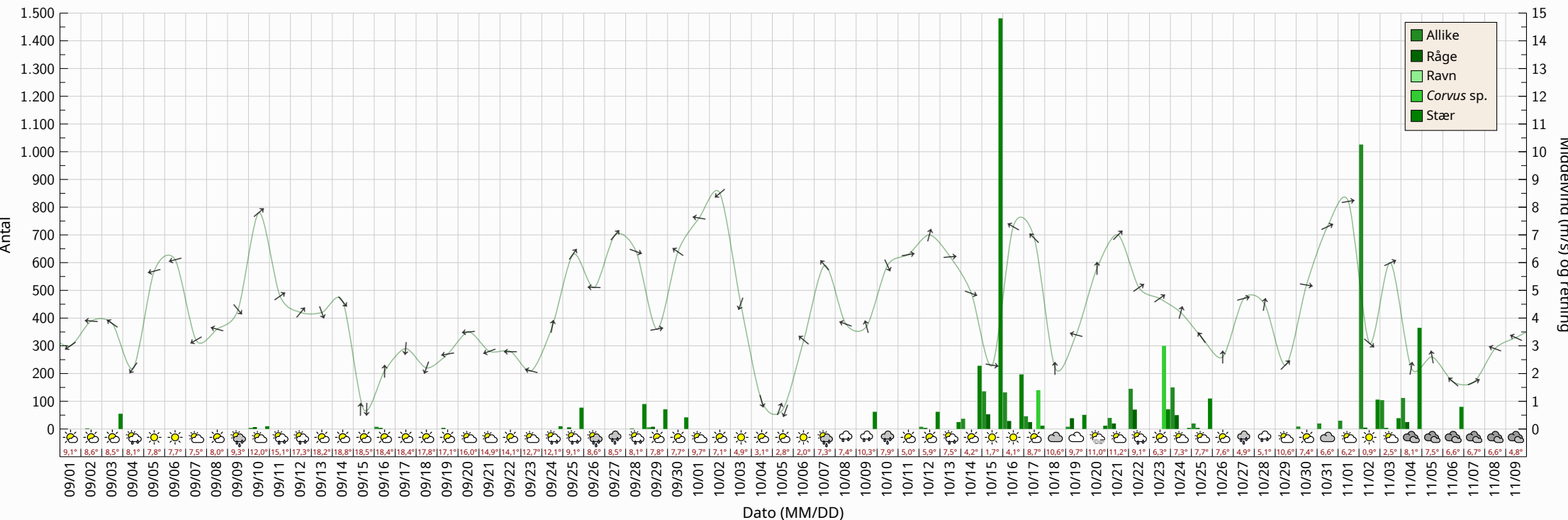
Drosseltræk: sjagger, mistel- og ringdrossel (efteråret 2024)

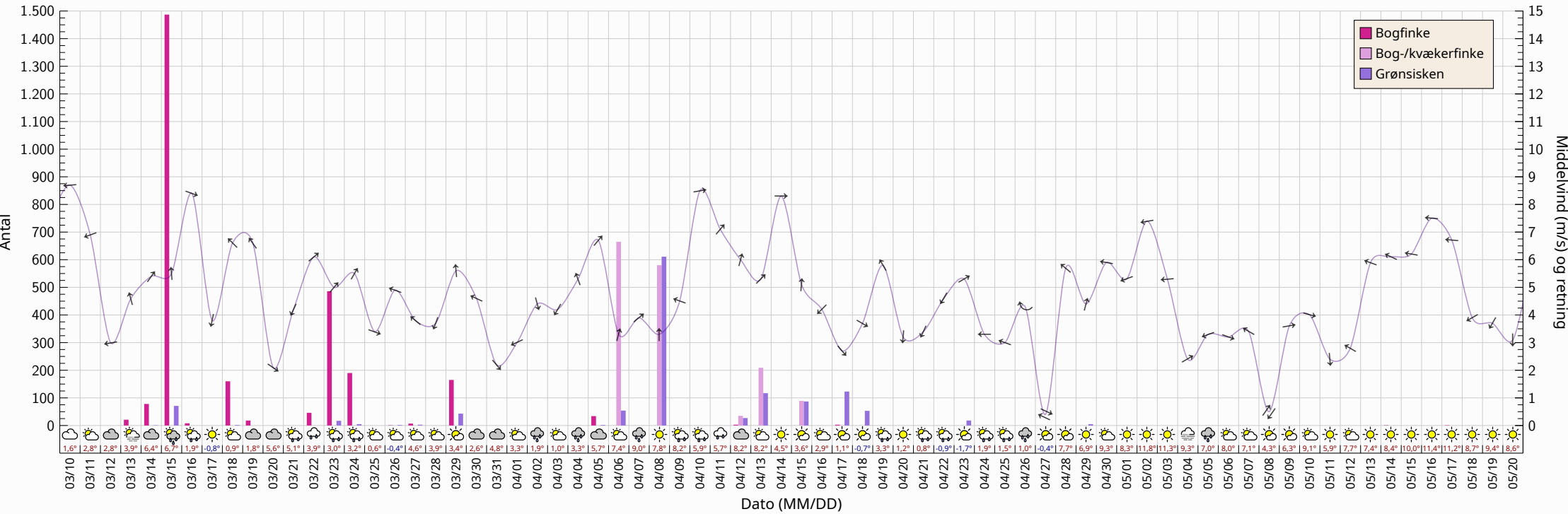
Kragefugle- og stæretræk (foråret 2024)

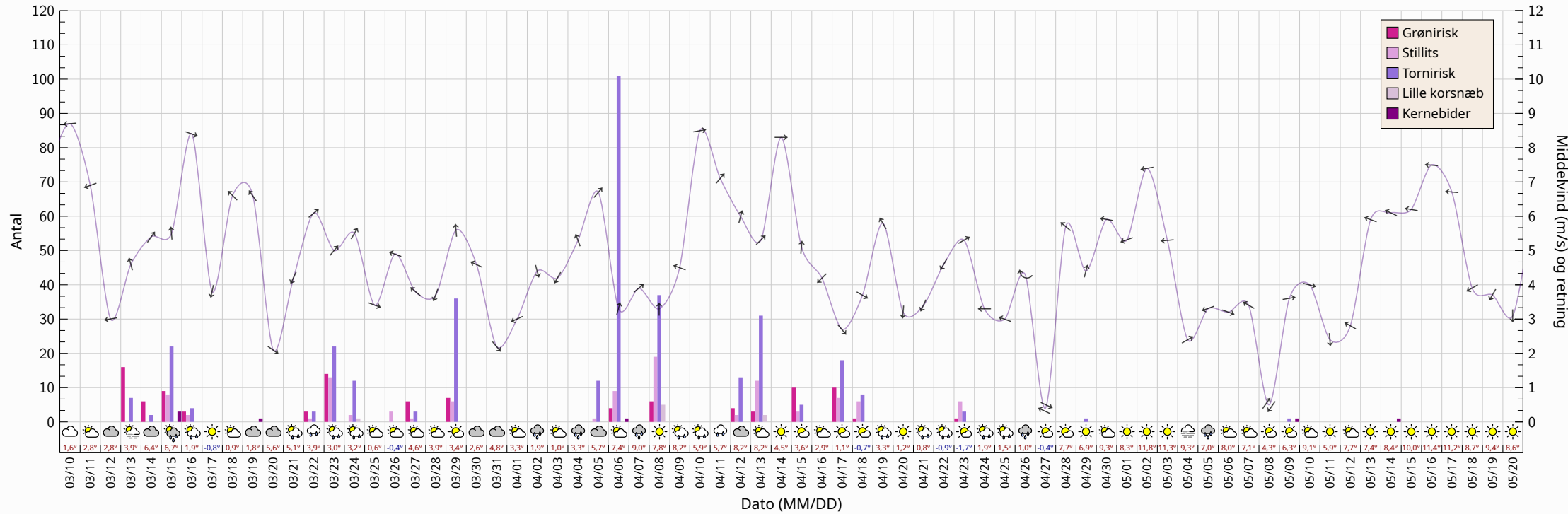
Kragefugle- og stæretræk (efteråret 2024)

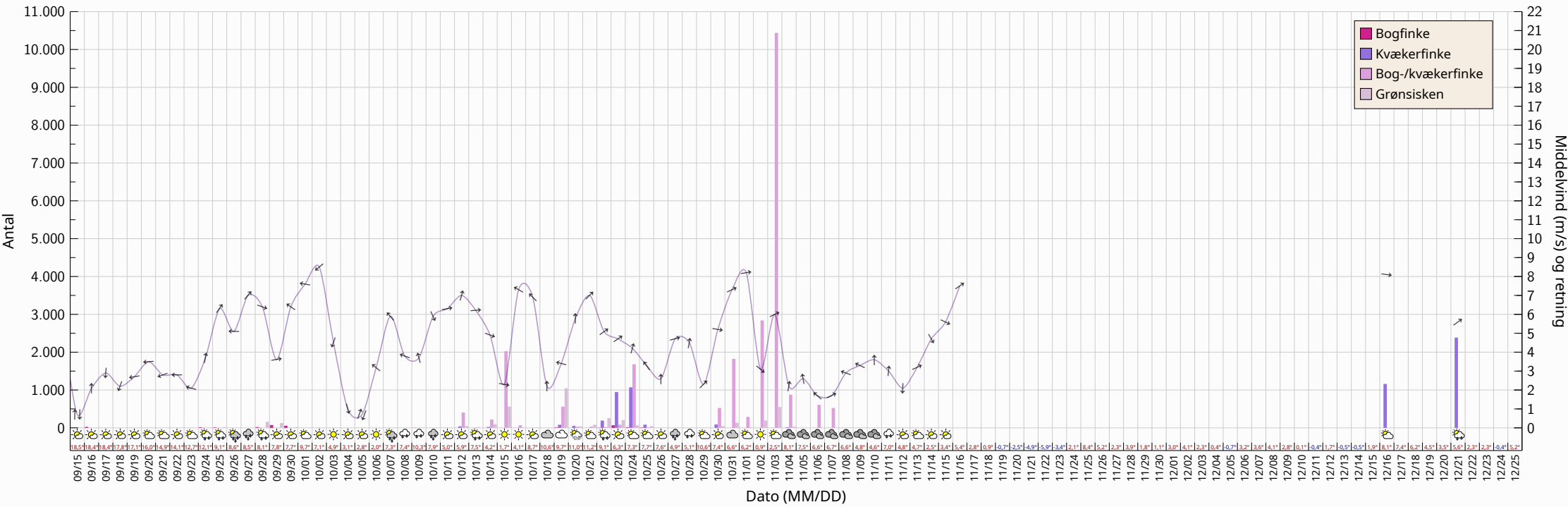
Finketræk: bog-, kvækkerfinke og grønsisken (foråret 2024)

Finketræk: øvrigt (foråret 2024)

Finketræk: bog-, kvækerfinke og grønsisken (efteråret 2024)

Finketræk: øvrigt (efteråret 2024)

